

Nová úprava přijímacího řízení na střední školy

Bc. Ilona Miklová

Diplomová práce
2010



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ilona MIKLOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Nová úprava přijímacího řízení na střední školy**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte základní pojmy školského zákona vztahující se k přijímacímu řízení.
- Charakterizujte provedené novelizace školského zákona.

II. Praktická část

- Vyhodnoťte efekty provedených novelizací školského zákona na průběh přijímacího řízení ve Zlínském kraji.
- Navrhněte doporučení k optimalizaci právní úpravy přijímacího řízení na střední školy.

Závěr

Rozsah práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:


- [1] ČERNÝ, P., DOHNAL, V., KORBEL, F. Průvodce novým správním řádem. Praha: Linde, 2006. 439 s. ISBN 80-7201-600-8.
[2] POLÁKOVÁ, H., HROMKOVÁ, M. Správní řád v praxi ředitelů, škol a školských zařízení. Brno: Fakta, 2005. 215 s. ISBN 80-902614-5-0.
[3] RICHTER, J. Vzory správních rozhodnutí s komentářem pro ředitele základních a mateřských škol. Karviná: Paris, 2006. 167 s. ISBN 80-239-6920.
[4] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí diplomové práce: **prof. JUDr. PhDr. Miloš Večeřa, CSc.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **29. března 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **3. května 2010**

Ve Zlíně dne 29. března 2010


doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka



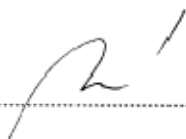

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 3.5.2010



.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávající zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užívá-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užívat či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výšce výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem mé diplomové práce je zpracovat dokument, který analyzuje „Novou úpravu přijímacího řízení na střední školy“. Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část je zaměřena na legislativu, která se týká přijímacího řízení a práva na vzdělání. V této části jsou popsány jednotlivé novelizace vztahující se k přijímacímu řízení ke vzdělávání ve střední škole a také nový pojem zápisový lístek. Praktická část se zabývá analýzou příčin a praktických dopadů jednotlivých novelizací školského zákona. Dále jsou navržena opatření, která by vedla ke zlepšení současného systému přijímání ke vzdělávání ve střední škole.

Klíčová slova: Přijímací řízení ke vzdělávání ve střední škole, zápisový lístek, analýza, návrh opatření.

ABSTRACT

The aim of my thesis is to prepare a document that analyzes the “The new arrangement of recruitment process on secondary schools“. The work is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part focuses on legislation relating to the recruitment process and the right to education. This section describes the various amendments relating to admission procedures to education in secondary school and a new term of enrollment rates. The practical part deals with analysis of the causes and practical consequences of amendments of the Education Act. Furthermore, there are proposed measures leading to improving the current system of admission to education in secondary school.

Keywords: Admission to education in secondary school, enrollment rates, analysis, draft of measures.

Ráda bych tímto poděkovala panu Mgr. Miroslavu Gajdošíkovi nejen za jeho odborné rady, které mi poskytl při zpracování této práce, ale také za trpělivost a ochotu po celou dobu mé praxe na Krajském úřadě Zlínského kraje. Také bych ráda poděkovala panu Mgr. Michalu Dudovi a mému vedoucímu práce panu prof. JUDr. PhDr. Miloši Večeřovi, CSc. za jeho odborné připomínky.

Tuto práci bych ráda věnovala svým rodičům, kteří mě podporovali po celou dobu mého studia, a tímto způsobem jim vyjádřila poděkování.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ŠKOLSKÝ ZÁKON	11
1.1 PRÁVO NA VZDĚLÁNÍ.....	12
1.2 ZÁSADY A CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	13
2 STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	15
2.1 PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍ ŠKOLE	15
2.2 ZÁPISOVÝ LÍSTEK	17
2.3 ZPŮSOB SEZNÁMENÍ S VÝSLEDKY PŘIJÍMACÍCH ZKOUŠEK	17
2.4 DALŠÍ KOLA PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ	18
2.5 NÁHRADNÍ TERMÍN	19
3 ZMĚNY ŠKOLSKÉHO ZÁKONA VE VZTAHU K PŘIJÍMACÍMU ŘÍZENÍ	20
3.1 NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA Z ROKU 2006	20
3.2 NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA Z ROKU 2008	20
3.3 NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA Z ROKU 2009	21
II PRAKTICKÁ ČÁST	23
4 PRAKTICKÉ DOPADY ZMĚN ŠKOLSKÉHO ZÁKONA VE VZTAHU K PŘIJÍMACÍMU ŘÍZENÍ	24
4.1 NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA Z ROKU 2006	24
4.2 NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA Z ROKU 2008	25
4.3 NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA Z ROKU 2009	47
5 ŠETŘENÍ PRO ROK 2008/2009	50
5.1 DOTAZNÍK K PŘIJÍMACÍMU ŘÍZENÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH.....	50
5.2 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ	52
ZÁVĚR	63
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	67
SEZNAM OBRÁZKŮ	68
SEZNAM TABULEK	69
SEZNAM PŘÍLOH	70

ÚVOD

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila „Nová úprava přijímacího řízení na střední škole“. Důvodem pro mou volbu byla má praxe na Krajském úřadě Zlínského kraje, kterou jsem vykonávala v roce 2009. Praxi jsem vykonávala na Odboru školství, mládeže a sportu a její náplní bylo vydávání zápisových lístků uchazečům ke studiu ve střední škole. Dále jsem vedla agendu, která byla s vydáváním zápisových lístků spojená a informovala uchazeče o nové úpravě školského zákona. Většina podkladů pro mou diplomovou práci pochází z podkladů Krajského úřadu Zlínského kraje a z praktických zkušeností, které jsem získala konzultací s odbornými pracovníky a řediteli středních škol ve Zlínském kraji.

Cílem mé diplomové práce je zpracovat dokument, který bude analyzovat současnou úpravu školského zákona vztahující se k přijímacímu řízení, popsat jednotlivé novelizace, poukázat na pozitivní i negativní dopady těchto změn a navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení celkového systému.

V teoretické části se budu zabývat převážně právní úpravou školského zákona, která se vztahuje k přijímacímu řízení, ale i k právu na vzdělání obecně. Podrobně proberu současnou úpravu přijímání ke vzdělávání ve střední škole, co je to zápisový lístek a také podmínky pro konání dalších kol přijímacího řízení. Dále se budu věnovat jednotlivým novelizacím, jak proběhly v čase a co konkrétně se těmito novelami změnilo.

Praktická část bude zaměřena na analýzu příčin, vlivů a dopadů jednotlivých změn školského zákona. Podrobně se budu zabývat každou změnou, která se týkala přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole. Vliv jednotlivých novelizací předvedu i na několika praktických příkladech. Na závěr zveřejním průzkum, který provedl Krajský úřad Zlínského kraje mezi řediteli středních škol, kterých se změny týkaly nejvíce, provedu vyhodnocení a navrhnou opatření, která by vedla ke zlepšení současné úpravy školského zákona.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ŠKOLSKÝ ZÁKON

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“) upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství. [9]

Návrh zákona se začal připravovat v roce 2002. Původní právní úprava školského zákona byla zastaralá a měla roztříštěnou stávající právní úpravu. Nový školský zákon vytvořil komplexní právní normy upravující oblast regionálního školství. Jsou zde také zakotveny reformy vzdělávacích programů a výrazně posílila autonomie škol a školských zařízení. Do zákona se také promítly změny vyplývající z reformy veřejné správy. Nový školský zákon zrušil:

- Zákon č. 29/1984 Sb. Federálního shromáždění o soustavě základních a středních škol (školský zákon)
- Zákon č. 564/1990 Sb. České národní rady o státní správě a samosprávě ve školství
- Zákon č. 76/1978 Sb. Zákon České národní rady o školských zařízeních [12]

Nadále platí zákony:

- Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů [12]

Současně byl přijat Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Komplexní právní norma pro oblast regionálního školství obsažená v novém školském zákoně zahrnuje:

- oblast předškolního vzdělávání,
- oblast základního vzdělávání,

- oblast středního vzdělávání + konzervatoře,
- oblast vyššího odborného vzdělávání,
- oblast zájmového, jazykového a uměleckého vzdělávání,
- oblast školských služeb,
- právní postavení škol a školských zařízení,
- školskou právnickou osobu,
- vedení školského rejstříku,
- financování oblasti regionálního školství (nezohledňuje návrhy v oblasti rozpočtového určení daní),
- postavení a působnost ředitelů škol a školských zařízení,
- působnost ostatních orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

Nový školský zákon doprovází zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona („změnový“ zákon). Vzniklo 20 nových prováděcích právních předpisů a dalších 28 bylo zrušeno. [12]

1.1 Právo na vzdělání

Právo na vzdělání má každý občan ČR a toto právo je zakotveno v Listině základních práv a svobod v článku 33:

- 1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.
 - 2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.
 - 3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.
 - 4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.
- [13]

1.2 Zásady a cíle vzdělávání

Vzdělávání je založeno na zásadách

- a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání. [9]

Obecnými cíli vzdělávání jsou

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- b) získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,

- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- f) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví. [9]

2 STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Střední vzdělávání dále vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti. [9]

Ukončení příslušného vzdělávacího programu středního vzdělání se dosahuje středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou.

2.1 Přijímací řízení ke vzdělávání ve střední škole

Přijímání uchazečů ke vzdělávání ve středních školách je správním řízením, které se řídí ustanovením § 59 až § 63 školského zákona, a zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. [12]

Další náležitosti upravuje vyhláška č. 671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách, ve znění pozdějších předpisů. [12]

Uvedená ustanovení školského zákona a vyhlášky se vztahují také na střední školy soukromé a církevní, výjimkou je pouze problematika odvolání proti rozhodnutí ředitele střední školy o nepřijetí anebo přijetí uchazeče, ředitelé těchto škol postupují při odvolání podle vnitřního předpisu školy. Vše, co je uvedeno dále, se tedy v plném rozsahu vztahuje i na tyto střední školy.

Pro první kolo přijímacího řízení na jeden obor vzdělání konané v rámci jedné školy, pokud v jeho rámci ředitel školy rozhodne o konání přijímací zkoušky, nelze zkoušku vykonat ve více různých termínech, ve kterých se přijímací zkouška koná (na jeden obor v konkrétní škole se podává pouze jedna přihláška). [11]

Přihlášky ke vzdělávání ve střední škole pro první kolo přijímacího řízení odevzdá zletilý uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého uchazeče přímo řediteli příslušné střední školy v termínech:

- do 30. listopadu do oborů vzdělání s talentovou zkouškou;
- do 15. března ostatní obory vzdělání do denní formy vzdělávání;

- do 20. března ostatní obory vzdělání do jiné než denní formy vzdělávání. [11]

Ředitel střední školy vyhlásí první kolo přijímacího řízení do 31. ledna, do oborů vzdělání s talentovou zkouškou nejpozději do 31. října. V tomto termínu ředitel školy stanoví a zveřejní:

- jednotlivá kritéria přijímacího řízení pro všechny uchazeče přijímané v každém jednotlivém kole přijímacího řízení do příslušného oboru vzdělání a formy vzdělávání (např. denní, dálková, večerní ...),
- předpokládaný počet přijímaných uchazečů do jednotlivých oborů vzdělání a forem vzdělávání,
- rozhodnutí ředitele střední školy o konání přijímací zkoušky, pokud o jejím konání v rámci přijímacího řízení rozhodl, zároveň zveřejní i případný termín přijímací zkoušky v období od 22. dubna do 7. května v denní formě vzdělávání, do jiné než denní formy vzdělávání, do nástavbového studia a zkráceného studia od 2. do 17. května. [11]

Talentové zkoušky do oborů vzdělání s talentovou zkouškou v prvním kole přijímacího řízení se konají v pracovním dni od 2. do 15. ledna. Talentové zkoušky v konzervatořích v prvním kole přijímacího řízení se konají od 15. do 31. ledna.

Den konání zkoušky stanoví ředitel školy:

- v případě rozhodnutí ředitele o konání přijímací zkoušky stanoví ředitel nejméně dva termíny pro konání přijímací zkoušky. Stejný termín pro konání přijímací zkoušky v jiném oboru vzdělání nebo jiné škole, do kterých si uchazeč podal přihlášku, není důvodem stanovení náhradního termínu konání přijímací zkoušky,
- v případě, že se koná společné přijímací řízení do více oborů vzdělání, ředitel školy zveřejní i tuto skutečnost. [11]

Veškeré výše uvedené údaje zveřejní ředitel školy na veřejně přístupném místě ve škole a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Rozhodne-li ředitel střední školy o konání přijímacích zkoušek, zašle uchazeči nejpozději 14 dnů před jejich konáním pozvánku k přijímací zkoušce. Součástí této pozvánky jsou informace o požadavcích na tyto zkoušky, předpokládaném počtu přijímaných uchazečů a kritériích přijímacího řízení.

Rozhodne-li ředitel střední školy, že se přijímací zkouška nekoná, informuje o tom uchazeče nebo zákonného zástupce nezletilého uchazeče bez zbytečného odkladu.

Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí odešle ředitel střední školy uchazeči nebo zákonnému zástupci uchazeče v případě konání přijímací zkoušky do tří pracovních dnů po termínu stanoveném pro přijímací zkoušky. Pokud se přijímací zkouška nekoná, odešle toto rozhodnutí nejdříve 22. dubna, pro obory v denní formě studia, v ostatních případech nejdříve 2. května. [11]

2.2 Zápisový lístek

K potvrzení úmyslu uchazeče stát se žákem příslušného oboru vzdělání a formy vzdělávání v dané střední škole slouží zápisový lístek.

Uchazeč, který je žákem základní školy, obdrží zápisový lístek na této základní škole nejpozději do 15. března, nebo do 30. listopadu v případě, že podává přihlášku do oborů vzdělání s talentovou zkouškou. V ostatních případech vydá na žádost uchazeče zápisový lístek krajský úřad příslušný dle místa trvalého bydliště uchazeče. [18]

Každý uchazeč o vzdělávání ve střední škole, který se účastní přijímacího řízení pronásledující školní rok, obdrží jeden zápisový lístek.

Svůj úmysl vzdělávat se v dané střední škole potvrdí uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého uchazeče odevzdáním zápisového lístku řediteli školy, který rozhodl o jeho přijetí ke vzdělávání, a to nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy bylo uchazeči doručeno rozhodnutí o přijetí.

Nepotvrdí-li uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého uchazeče odevzdáním zápisového lístku úmysl vzdělávat se ve střední škole, vzdává se tímto práva být přijat za žáka dané střední školy a na jeho místo lze přijmout jiného uchazeče. Práva být žákem střední školy se vzdává i uchazeč, který písemně požádá ředitele příslušné střední školy o zpětné vydání zápisového lístku. O zpětné vydání zápisového lístku může uchazeč požádat nejvýše jednou. [18]

2.3 Způsob seznámení s výsledky přijímacích zkoušek

Ředitel školy zveřejní do tří pracovních dnů po konání přijímací zkoušky, pokud je přijímací zkouška ředitelem školy stanovena, nebo pokud není přijímací zkouška stanovena, po vyhodnocení přijímacího řízení, nejpozději do termínu stanoveného pro přijímací zkoušky,

na veřejně přístupném místě v budově školy a způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

- 1) pořadí uchazečů podle výsledku hodnocení přijímacího řízení,
- 2) přehled přijatých a nepřijatých uchazečů,
- 3) kritéria přijímacího řízení.

Pořadí uchazečů se zveřejňuje pod registračním číslem, které je přiděleno uchazeči ve škole v den přijímací zkoušky před jejím zahájením. V případě, že se přijímací zkouška nekoná, sdělí přidělené registrační číslo uchazeči písemně ředitel školy zároveň s informací o nekonání přijímací zkoušky. [18]

Upozorňujeme, že tyto zveřejněné údaje mají informativní charakter a nemají tedy váhu písemného rozhodnutí ředitele střední školy.

Po vyhodnocení přijímacího řízení rozešle ředitel školy rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí uchazeče o studium. Toto rozhodnutí lze předat i osobně uchazeči nebo zákonnému zástupci uchazeče. [18]

2.4 Další kola přijímacího řízení

Ředitel střední školy může vyhlásit další kola přijímacího řízení k naplnění předpokládaného stavu žáků, přičemž postupuje obdobně jako v prvním kole přijímacího řízení s výjimkou povinnosti stanovit 2 termíny přijímací zkoušky.

Při vyhlášení dalších kol přijímacího řízení se vyhlašuje i termín, do kdy je nejpozději možné podávat přihlášky ke vzdělávání.

Přijímací zkouška pro další kola přijímacího řízení se koná v termínu stanoveném ředitelem školy, nejdříve však 14 dní po vyhlášení dalšího kola přijímacího řízení. Pozvánku pro toto další kolo zasílá ředitel školy nejpozději 7 pracovních dnů před zkouškou.

Pro další kola přijímacího řízení vydá uchazeči na jeho žádost tiskopis přihlášky ředitel školy, který další kolo vyhlásil.

Přihláška se i pro další kola vyplňuje (a dokládá potřebnými doklady) stejným způsobem jako v kole prvním.

Pokud ředitel školy vyhlásí další kola přijímacího řízení, oznámí neprodleně Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje počet volných míst v jednotlivých oborech a formách vzdělávání. Krajský úřad neprodleně zveřejní přehled středních škol s údaji o počtu volných míst v jednotlivých oborech a formách vzdělávání, a to i způsobem umožňujícím dálkový přístup. [18]

2.5 Náhradní termín

Uchazeči, který se pro řádně doložené vážné důvody k přijímacím zkouškám v určeném termínu nedostaví a svoji neúčast písemně omluví v této střední škole nejpozději do tří dnů po termínu stanoveném pro přijímací zkoušku, stanoví ředitel školy náhradní termín pro její vykonání tak, aby zkouška proběhla nejpozději do 1 měsíce od stanoveného řádného termínu konání přijímací nebo talentové zkoušky. [18]

3 ZMĚNY ŠKOLSKÉHO ZÁKONA VE VZTAHU K PŘIJÍMACÍMU ŘÍZENÍ

Dosavadní počet novel školského zákona od roku 2004 je 25, ale přijímacího řízení se týkají pouze 3 novely.

3.1 Novela školského zákona z roku 2006

Zákonem č. 179/2006 Sb. se mění s účinností od 1. 8. 2007 zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Touto novelou byla:

- 1) zrušeno ustanovení v § 60 odst. 8 o omezení přijímacího řízení koncem srpna,
- 2) v § 61 odst. 4 byla zrušena věta první „Uchazeč, který se hlásí do prvního ročníku nižšího nebo vyššího stupně gymnázia, může podat přihlášku pouze na jedno šestileté nebo osmileté gymnázium.“. [7]

Ad 1) Musela být provedena patřičná právní úprava, která sladila školský zákon se správním řádem. Nesoulad byl ve lhůtách ve správním řízení, které v přijímacím řízení přesahovaly i do září, což bylo v rozporu se správním řádem.

Ad 2) Zrušení věty první umožnilo uchazečům podat přihlášku na více šestiletých nebo osmiletých gymnázií a tím zvýšit jejich pravděpodobnost na jejich přijetí.

3.2 Novela školského zákona z roku 2008

Zákonem č. 243/2008 Sb. se mění s účinností od 4. 7. 2008 zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Touto novelou byl nově koncipován § 60 a 22 nových odstavců a byly doplněny § 60a a § 60b. [8]

Zásadní změny v § 60:

- 1) možnost podání tří přihlášek v prvním kole přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole,
- 2) zrušena podmínka nemožnosti účastnit se přijímacího řízení v dalších kolech při přijetí v prvním kole přijímacího řízení,

- 3) přihlášky k přijímacímu řízení podává uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého přímo řediteli dané střední školy narozdíl od minulé úpravy, kdy se přihláška podávala prostřednictvím základních škol,
- 4) jednotná kritéria pro přijímací řízení do oboru vzdělání a formy vzdělávání, předpokládané počty přijímaných uchazečů a rozhodnutí ředitele o případném konání přijímací zkoušky stanovuje ředitel školy nejpozději do 31. ledna – dříve do 31. ledna,
- 5) pro případné konání přijímací zkoušky stanoví ředitel nejméně dva termíny pro konání přijímací zkoušky,
- 6) stejný termín pro konání přijímací zkoušky v jiném oboru nebo jiné škole není důvod pro stanovení náhradního termínu přijímací zkoušky pro uchazeče,
- 7) zrušena podmínka dokládání výstupního hodnocení žáků jako součásti přihlášky,
- 8) nově stanoven termín pro ukončení hodnocení uchazečů po termínu stanoveném pro přijímací zkoušky a to do 3 pracovních dnů – dříve do 7 pracovních dnů,
- 9) nově stanovena lhůta pro podání odvolání proti rozhodnutí ředitele o výsledku přijímacího řízení a to 3 pracovní dny po doručení rozhodnutí - dříve 8 pracovních dnů,
- 10) nový odstavec 20 ve znění: „Uchazeč, kterému bylo doručeno rozhodnutí o přijetí ke vzdělávání, musí svůj úmysl vzdělávat se v dané střední škole potvrdit způsobem podle § 60a.“.

Další zásadní změnou je vytvoření § 60a, který právně upravuje pojem zápisový lístek, a také § 60b, který upravuje termíny podání přihlášky pro první kolo přijímacího řízení.

Příčiny změny a dopady budou řešeny v praktické části mé diplomové práce.

3.3 Novela školského zákona z roku 2009

Zákonem č. 49/2009 Sb. se mění s účinností od 5. 3. 2009 zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Touto novelou byl upraven:

- 1) § 60 odst. 3 a 4, kde byly doplněny věty „kritéria přijímacího řízení mohou být stanovena odlišně podle obsahového zaměření školního vzdělávacího programu“ a

„pokud ředitel školy stanovil kritéria přijímacího řízení podle obsahového zaměření školního vzdělávacího programu, je při stanovování počtu přijímaných uchazečů oprávněn tuto skutečnost zohlednit“,

- 2) odst. 10, kde byla slova „Po ukončení prvního kola přijímacího řízení může ředitel školy k naplnění předpokládaného stavu žáků“ nahrazena slovy „Ředitel školy k naplnění předpokládaného stavu žáků může“,
- 3) odst. 17, kde se stanoví doba od 22. 4., kdy lze nejdříve vydat rozhodnutí o výsledku prvního kola přijímacího řízení,
- 4) byl upraven § 60a odst. 7, který umožňuje vzít uchazeči zápisový lístek zpět pouze jednou,
- 5) byl upraven § 61 odst. 2, kterým se umožňuje přijetí do prvního ročníku šestiletého gymnázia i uchazeče z 2. ročníku osmiletého gymnázia a 2. ročníku osmileté konzervatoře. [6]

Ad 1) Poslanci při projednávání novely zákona vyhověli požadavkům asociace ředitelů gymnázií a umožnili definovat kritéria přijímacího řízení i s ohledem na obsahové zaměření školního vzdělávacího programu, např. studijního programu „gymnázium se sportovní přípravou“.

Ad 2) Ředitel školy může na základě nového znění vyhlásit další kola přijímacího řízení, aniž by byla předcházející kola ukončena. Jde o procesní změnu v souvislosti se správními lhůtami.

Ad 3) Do právní úpravy se vrací stanovení termínu pro odeslání rozhodnutí v těch případech, kdy se přijímací zkouška nekoná. Rozhodnutí bude ředitel školy odesílat ve stejných termínech, jako by součástí přijímacího řízení byla i přijímací zkouška.

Ad 4) Původní úprava nelimitovala počet možností vyžádání si zápisového lístku nazpět. Novela od data účinnosti tuto možnost významně omezila a umožňuje požádat o zpětné vzetí pouze jednou. Úprava omezila administrativní náročnost přijímacího řízení.

Ad 5) Úprava umožnila prostupnost pro žáky osmiletých gymnázií a konzervatoří na šestiletá gymnázia.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PRAKTICKÉ DOPADY ZMĚN ŠKOLSKÉHO ZÁKONA VE VZTAHU K PŘIJÍMACÍMU ŘÍZENÍ

Každá změna školského zákona sebou přinesla pozitivní i negativní dopady. Všechny hlavní úpravy, které jsem zmiňovala, jsou zaměřeny na rozšíření možností pro uchazeče. Smysl těchto změn je koncipován se Základní listinou práv a svobod v souvislosti s možnostmi přijetí ke vzdělávání ve střední škole. I přes pozitivní snahu zákonodárců přinesly tyto změny mnoho negativních důsledků nejen pro státní správu a vedení středních škol, ale také na uchazeče samotné.

4.1 Novela školského zákona z roku 2006

1) zrušeno ustanovení v § 60 odst. 8 o omezení přijímacího řízení koncem srpna

Zrušením omezení přijímacího termínu do konce srpna, byl dán školský zákon do souladu se správním řádem v souvislosti s průběhem odvolacích lhůt. Negativem právní úpravy je skutečnost, že přijímací řízení tedy může probíhat a prakticky probíhá i v průběhu měsíce září a října, kdy školy vypisují další kola přijímacího řízení pro školní rok, který již začal 1. září (§ 24 odst. 1 školského zákona). Ve školském zákoně je zakotveno, že ředitel školy je povinen ohlásit krajskému úřadu konání dalšího kola přijímacího řízení a krajský úřad tyto informace musí zveřejnit. § 60 odst. 22, který zní:

„Pokud ředitel školy vyhlásí další kola přijímacího řízení, oznámí neprodleně krajskému úřadu počet volných míst v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání. Krajský úřad neprodleně zveřejní přehled středních škol s údaji o počtu volných míst v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání, a to i způsobem umožňujícím dálkový přístup.“
[9]

Krajský úřad Zlínského kraje tyto informace zveřejňuje na informačním a vzdělávacím portálu Zlínského kraje www.zkola.cz. Díky těmto informacím můžeme porovnat počet vyhlášených dalších kol přijímacího řízení, které přesahují až do měsíce září a října, před a po nové zákonné úpravě.

V následující tabulce můžeme pozorovat počet vyhlášených dalších kol přijímacího řízení po měsíci srpnu nebo přijímací řízení, které zasahuje až do měsíce září.

Tab. 1. Další kola přijímacího řízení [18]

	2008	2009
Zlín	10	35
Uherské Hradiště	0	1
Kroměříž	0	7
Vsetín	9	15
Celkem	19	58

Jak si můžeme všimnout, nárůst konání dalších přijímacích kol, které zasahují do školního roku, který již začal, je trojnásobný.

2) v § 61 odst. 4 byla zrušena věta první „Uchazeč, který se hlásí do prvního ročníku nižšího nebo vyššího stupně gymnázia, může podat přihlášku pouze na jedno šestileté nebo osmileté gymnázium.“

Pozitivním dopadem je možnost podání více přihlášek pro studium na víceletých gymnáziích a rozšíření možnosti přijetí ke střednímu vzdělávání.

4.2 Novela školského zákona z roku 2008

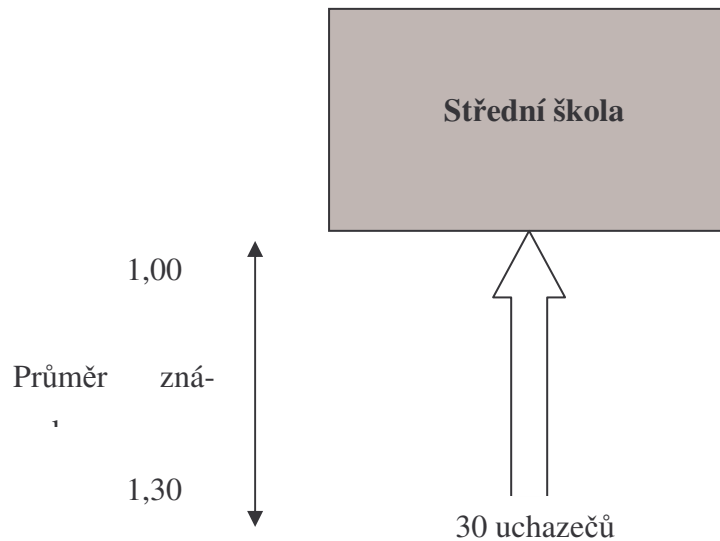
1) možnost podání tří přihlášek v prvním kole přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole,

Předcházející úprava školského zákona omezovala možnost volby žáka při výběru jeho dalšího vzdělávání. Bylo možno podat pouze jednu přihlášku, na které žák uvedl dvě školy, z toho jedna pro něj musela být prioritní. Tato situace vedla k tomu, že se žáci často podceňovali své ambice, a rozhodli se pro školu, o kterou nebyl takový zájem, ale jejich přijetí bylo v tomto případě jistější. Docházelo také k situacím, kdy žák na škole, o kterou je nadprůměrný zájem, uspěl mezi nejlepšími, ale díky nadprůměrnému počtu uchazečů nebyl na tuto školu přijat. Pozitivem možnosti podání tří přihlášek k přijímacímu řízení ke vzdělávání na střední škole je tedy zvýšení možnosti uchazeče při rozhodování o studiu na střední škole. Uchazeči nejsou pod takovým tlakem, jako byli při předchozím výběru.

Negativním dopadem možnosti podání tří přihlášek je naplňování tříd jednotlivých středních škol a určitému znevýhodnění „slabších“ uchazečů. Předchozí úprava školského zá-

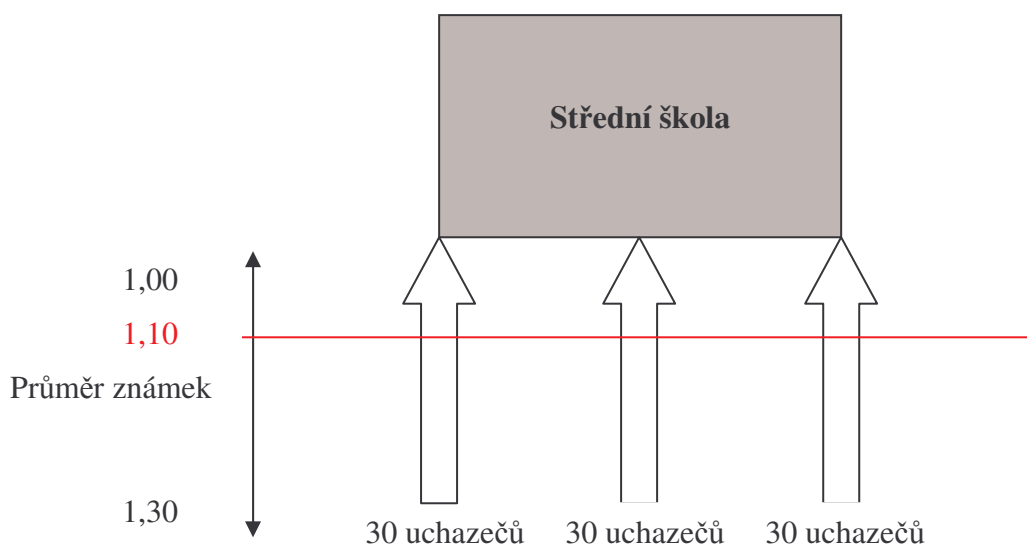
kona umožnila naplnění tříd většinou již v prvním kole a počet uchazečů, kteří byli přijati ke střednímu vzdělávání v prvním kole přijímacího řízení, činil 85%.

Obr. 1. Příklad předchozí úprava



Současná zákonná úprava způsobila teoreticky nárůst počtu podaných přihlášek na jeden celý proces přijímacího řízení. Na přijímací řízení v prvním kole mohlo být podáno trojnásobné množství přihlášek než v předcházejícím roce, přičemž přijato mohlo být stejné množství 30 uchazečů, jejichž známky se pohybovaly v průměru například od 1,00 do 1,30. Nyní budou přijati uchazeči, kteří se nacházejí v průměru od 1,00 do 1,10. Tím se stali znevýhodněni „slabší“ uchazeči, kteří mají průměr známek vyšší než 1,1 i přesto, že dříve by přijati byli. Tímto se dostávají „slabší“ uchazeči do nejistoty a stresu, kterému se právě tato zákonná úprava snažila vyhnout při výběru střední školy. Uchazeči s lepším průměrem známek vytlačili uchazeče s průměrem horším.

Obr. 2. Příklad současná úprava



V roce 2008, podle předcházející legislativy, bylo v prvním kole přijímacího řízení podáno celkem ve Zlínském kraji 10 216 přihlášek ke studiu. Pokud by tedy statisticky stejný počet uchazečů využil možnosti podání tří přihlášek podle nové legislativy, měl by se počet podaných přihlášek pohybovat kolem počtu 30 000 podaných přihlášek. Skutečné počty podaných přihlášek v prvním kole přijímacího řízení v roce 2009 však ukazují, že zákonná úprava nebyla zdaleka využita a v některých případech se zcela minula účinkem. [18]

Tab. 2. Celkem podané počty přihlášek bez rozdílu oboru studia, včetně víceletých gymnázií a nástavbového studia

	2008/2009	2009/2010	Podíl školní roky
Celkem podaných přihlášek	10 216	18 905	1,85
- z toho denní studium, včetně nástavbového studia	9 925	18 263	1,92
- z toho ostatní formy studia - - studium při zaměstnání	691	642	0,93

Pozn. – školní rok 2008/2009 – statistické údaje ÚIV, 2009/2010 – vlastní zjišťování (ve všech tabulkách)

Prosté porovnání počtu přihlášek nedosáhlo ani dvojnásobnému počtu, možnost podání tří přihlášek nebylo využito.

Tab. 3. Počty podaných přihlášek pouze denního studia, bez nástavbového studia (včetně víceletá gymnázia)

	2008/2009	2009/2010	Podíl školní roky
Celkem podaných přihlášek	8 497	17 092	2,01
- z toho gymnázia (i víceletá)	2 013	3 137	1,56
- z toho odborné školy (M,L0)	4 595	10 355	2,25
- z toho výuční list (H)	1 657	3 290	1,99
- z toho výuční list (E)	232	310	1,34

Nepotvrdil se argument, že si uchazeči v předcházejících letech (možnost jedné přihlášky) volili obor „na jistotu“, jinak by poměr přihlášek na gymnázia musel být daleko vyšší. Překvapivě vyšší zájem než o gymnaziální studium je o odborně zaměřené maturitní studium (potvrzeno z předcházejícího období). Poměr podaných přihlášek u gymnázií je dokonce nižší, než u oborů s výučním listem. [18]

Tab. 4. Počty podaných přihlášek pouze gymnaziální studium

	2008/2009	2009/2010	Podíl školní roky
Celkem podaných přihlášek	2 013	3 137	1,56
- z toho čtyřleté studium	1 224	2 358	1,93
- z toho šestileté studium	129	105	0,81
- z toho osmileté studium	660	674	1,02

U čtyřletého gymnaziálního studia poměr překvapivě nedosáhl na dvojnásobek podaných přihlášek, u víceletých gymnázií ještě překvapivěji zůstal počet odevzdaných přihlášek stejný.

Tab. 5. Počty podaných přihlášek pouze maturitní studium, bez nástavbového studia, bez víceletých gymnázií

	2008/2009	2009/2010	Podíl školní roky
Celkem podaných přihlášek	5 819	12 713	2,18
- z toho gymnázia čtyřletá	1 224	2 358	1,93
- z toho odborné školy (M,L0)	4 595	10 355	2,25
- z toho lycea	531	1 499	2,82

Velký zájem je obory lyceijního typu (podíl ekonomické lyceum – 3,4; podíl zdravotnické lyceum – 3,06; podíl přírodovědné lyceum – 2,93) [18]

Tab. 6. Nástavbové studium

	2008/2009	2009/2010	Podíl školní roky
Celkem podaných přihlášek	1 627	1 702	1,05
- z toho denní studium	1 028	1 171	1,18
- z toho ostatní formy studia	599	531	0,89

Obory nástavbového studia (maturitní studium) jsou určeny výhradně pro žáky, kteří v tříletém denním studiu získali výuční list. Nová legislativa se do přijímacího řízení z hlediska počtu podaných přihlášek v nástavbovém studiu nepromítla. Celá agenda, zvláště systém zápisového lístku, je zcela neefektivní. Neefektivnost systému se zcela projevila i u přijímacího řízení do víceletých gymnázií a studiu při zaměstnání.

2) zrušena podmínka nemožnosti účastnit se přijímacího řízení v dalších kolech při přijetí v prvním kole přijímacího řízení,

Úprava této podmínky přinesla pozitivní dopad. Podle předchozí zákonné úpravy uchazeč, který si podal přihlášku ke vzdělávání ve střední škole a již v prvním kole byl přijat, se nemohl účastnit dalších kol přijímacího řízení. To vedlo k tlaku na uchazeče určit si, která střední škola je pro něj prioritní a toto rozhodnutí již nešlo změnit. Zároveň však nebyl vypracován kontrolní mechanismus na dodržení podmínky neúčasti v dalším kole přijímacího řízení a při jejím porušení neexistoval žádný postih ani sankce. Neexistovala žádná

databáze přijatých žáků a ředitelé škol do 1. září nevěděli s jistotou, zda žák, který byl na tuto školu přijat, nastoupí ke studiu. [16]

Novou úpravou se uchazečům rozšířily možnosti pro přijetí ke vzdělávání ve střední škole v dalších kolech přijímacího řízení.

3) přihlášky k přijímacímu řízení podává uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého přímo řediteli dané střední školy na rozdíl od minulé úpravy, kdy se přihláška podávala prostřednictvím základních škol,

Důvodem změny stávající úpravy bylo, že uchazeč nebo jeho zákonný zástupce byl podle stávající právní úpravy nucen sdělovat základní škole vlastní vzdělávací ambice a představy o své další vzdělávací dráze, které nesouvisí s plněním povinné školní docházky. Další významná je rovněž okolnost, že důsledky případného formálního pochybení základní školy při podávání přihlášky nese uchazeč, nikoli škola nebo její ředitel. Je proto žádoucí, aby ten, v jehož zájmu je věc vyřizována a kdo v důsledku nese odpovědnost, si mohl tuto věc vyřídit osobně, a proto přihlášku ke vzdělávání ve střední škole pro první kolo přijímacího řízení podává zletilý uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého uchazeče přímo řediteli dané střední školy. Základní škola navíc konala roli jakéhosi prostředníka mezi účastníky správního řízení, přičemž taková role není ve správním řízení zakotvena. [13]

Pozitivním dopadem této úpravy je to, že základní škole odpadáva určitá administrativní náročnost, která byla spojena s podáním přihlášek ke vzdělávání ve střední škole. Z pohledu uchazeče by mělo být pozitivním dopadem to, že údaje o jeho dalším vzdělávání nemusí škole sdělovat, i když podle mého názoru bývají ambice studenta očividné a veřejné a v rámci poradenství budou tyto informace škole nadále známé. Pozitivním je tedy jedině to, že uchazeč nese odpovědnost za nedostatky, které vzniknou při podání přihlášky.

Tab. 7. Názory rodičů na systém tří přihlášek [10]

	rozhodně souhlasím	spíše souhlasím	spíše nesouhlasím	rozhodně nesouhlasím	nevím
je výhodnější pro uchazeče z hlediska pravděpodobné úspěšnosti přijetí na SŠ	36,4%	41,6%	13,8%	4,6%	3,6%
je příliš komplikovaný, náročný na pochopení	10,6%	31,6%	35,4%	18,6%	3,8%
je příliš časově náročný	15,8%	35,4%	32,8%	12,0%	4,0%
je příliš organizačně náročný	21,8%	38,6%	25,8%	9,4%	4,4%

Zvýšená administrativní, organizační a časová náročnost, která touto úpravou vznikla uchazečům nebo zákonným zástupcům nezletilého uchazeče je zjevným negativním dopadem, i když podle průzkumu agentury GfK Czech se většina dotazovaných shoduje, že systém tří přihlášek je pro uchazeče výhodnější.

Z uvedených tabulek vyplývá, že jak rodiče, tak uchazeči hodnotí celkovou náročnost negativně, ale hodnocení samotných uchazečů je o něco negativnější než hodnocení rodičů.

Tab. 8. Názory uchazečů na systém tří přihlášek [10]

	rozhodně souhlasím	spíše souhlasím	spíše nesouhlasím	rozhodně nesouhlasím	nevím
je výhodnější pro uchazeče z hlediska pravděpodobné úspěšnosti přijetí na SŠ	37,6%	37,6%	13,6%	3,4%	7,8%
je příliš komplikovaný, náročný na pochopení	13,0%	38,6%	30,8%	12,0%	5,6%
je příliš časově náročný	16,6%	38,8%	29,4%	8,0%	7,2%
je příliš organizačně náročný	17,8%	39,2%	24,6%	8,2%	10,2%

4) jednotná kritéria pro přijímací řízení do oboru vzdělání a formy vzdělávání, předpokládané počty přijímaných uchazečů a rozhodnutí ředitele o případném konání přijímací zkoušky stanovuje ředitel školy nejpozději do 31. ledna – dříve do 31. března,

Podle předcházející úpravy stanovil ředitel střední školy kritéria pro přijímací řízení do oboru až podle počtu přijatých přihlášek, které obdržel do 15. března. Vzhledem k tomu, že znal počet uchazečů o studium a jejich studijní výsledky, mohl kritéria nastavit tak, aby přijal právě tolik žáků, kolik je potřeba na naplnění tříd.

Z nové úpravy tedy vyplývá určitý negativní dopad pro ředitele středních škol. V současné době musí ředitel střední školy stanovit kritéria před podáním přihlášek, to znamená, že neví, kolik uchazečů podá přihlášku právě na danou střední školu a obor a s jakými studijními výsledky. Kritéria záměrně nastavuje „měkčeji“, aby se nestalo, že uchazeči kritéria nesplní.

Pozitivní dopad má nová úprava pro uchazeče. Zatímco podle předchozí úpravy si museli uchazeči podávat přihlášky do oboru, u kterého neznali jeho kritéria a nevěděli, zdali jejich studijní výsledky z předcházejícího vzdělávání budou dostačující, nyní přesně ví, jaká kritéria jsou potřebná na daný obor, a pokud jejich předcházející studium nesplňuje podmínky, přihlášku na tuto školu a obor si nepodají.

Tato úprava usnadňuje rozhodování právě uchazečům, i přesto, že vznikl negativní dopad na ředitele středních škol.

Ve Zlínském kraji pro školní rok 2010/2011 je stanovena jednotná přijímací zkouška do čtyřletých maturitních oborů denního studia. Z důvodu uplatnění všech tří přihlášek jsou vypsány 3 termíny konání přijímací zkoušky. Scio testy jsou jednotné pro všechny obory a neopakují se v termínech, to znamená, že na prvním termínu přijímacího řízení budou mít všechny maturitní obory stejné scio testy, na druhém termínu budou mít opět všechny maturitní obory stejné scio testy, ale jiné, než byly na termínu prvním, a na třetím termínu budou mít opět všechny maturitní obory stejné scio testy, ale jiné, než byly na termínu prvním a druhém. Obtížnost testů je přitom na stejné úrovni ve všech termínech. Pro rok 2010 jsou tyto termíny stanoveny na dny 22. dubna, 23. dubna a 26. dubna 2010. [16]

Takto koncipované jednotné přijímací zkoušky jsou v rámci České republiky ojedinělé pouze ve Zlínském kraji, což považuji za velké pozitivum nejen vzhledem k využití mož-

nosti podání tří přihlášek, ale také vzhledem k uchazečům, kteří se účastní spravedlivého a rovného přijímacího řízení do maturitních oborů denního studia.

Agentura GfK provedla průzkum, zdali je doba mezi lhůtou zveřejnění kritéria přijímacího řízení, termínů konání přijímacích zkoušek a lhůtou, do které má uchazeč povinnost podat přihlášku na příslušnou střední školu dostatečná. Otázka zněla:

Je podle Vás doba, mezi lhůtou, kdy ředitelé škol mají povinnost zveřejnit kritéria přijímacího řízení, termíny konání přijímacích zkoušek a lhůtou, do které má uchazeč povinnost podat přihlášku na příslušnou střední školu dostatečně dlouhá? [10]

Pro většinu rodičů (67,2%) je doba, mezi lhůtou, kdy ředitelé škol mají povinnost zveřejnit kritéria přijímacího řízení, termíny konání přijímacích zkoušek a lhůtou, do které má uchazeč povinnost podat přihlášku na příslušnou střední školu dostatečně dlouhá. Necelá čtvrtina (23,6%) respondentů uvedla, že tato doba dostatečně dlouhá není.

Tab. 9. Názory rodičů na dostatečnost lhůt [10]

Odpověď	%
rozhodně ano	13,0
spíše ano	54,2
spíše ne	20,4
rozhodně ne	3,2
nevím	9,2
Celkem	100,0

Za dostatečně dlouhou pak považuje tuto dobu více než polovina dětí (54,2%). Více než pětina dětí (21%) neuměla lhůtu z hlediska její dostatečné délky posoudit. Z průzkumu tedy vyplývá, že zákonná úprava je v současné době dostačující. Otázka navíc zní, kolik respondentů „střílí naslepo“, a kolik jich zákonnou lhůtu od 1. 2. do 15. 3. – tedy měsíc a půl skutečně zná. [10]

Tab. 10. Názory uchazečů na dostatečnost lhůt [10]

Odpověď	%
rozhodně ano	13,0
spíše ano	54,2
spíše ne	20,4
rozhodně ne	3,2
nevím	9,2
Celkem	100,0

5) pro případné konání přijímací zkoušky stanoví ředitel nejméně dva termíny pro konání přijímací zkoušky,

Důvodem ke změně dosavadní zákonné úpravy byl fakt, že pokud by byly stanoveny pouze dva termíny pro konání přijímací zkoušky, nebyla by dostatečně využita možnost podání tří přihlášek ke vzdělávání ve střední škole.

Dopad této úpravy je tedy pozitivní v absolutním smyslu. Uchazeč tedy může maximálně využít tento systém a nesnižuje se mu možnost uplatnění tří přihlášek.

6) stejný termín pro konání přijímací zkoušky v jiném oboru nebo jiné škole není důvod pro stanovení náhradního termínu přijímací zkoušky pro uchazeče,

V tomto případě se jedná pouze o určité vybroušení pravidel. Je velmi malá pravděpodobnost, že by ředitel stanovil všechny termíny pro první kolo přijímacího řízení stejné, jako ředitel školy jiné.

Tato úprava je pozitivní pro ředitele škol, vzhledem k tomu, že se určitým způsobem neprodlouží přijímací řízení tím, že by uchazeči jednotlivě žádali o vypsání náhradních termínů z důvodů překrytí termínů.

Pokud by došlo k případu, kdy se termíny pro konání přijímací zkoušky překrývají, dojde k situaci, kdy se uchazeč bude muset rozhodnout, která škola či obor je pro něj důležitější.

Tato situace je mírně negativním dopadem úpravy, je velmi málo pravděpodobné, že uchazeč neuplatní všechny tři přihlášky.

7) zrušena podmínka dokládání výstupního hodnocení žáků jako součásti přihlášky,

V § 44 odst. 13 školského zákona, který zní:

„V jednotlivých kolech přijímacího řízení hodnotí ředitel školy uchazeče podle

- a) hodnocení na vysvědčeních z předchozího vzdělávání,
- b) výsledků hodnocení dosaženém při talentové zkoušce, je-li stanovena,
- c) výsledků hodnocení dosaženém při přijímací zkoušce, je-li stanovena, a
- d) dalších skutečností, které osvědčují vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče.“ [9]

byla zrušena podmínka dokládání výstupního hodnocení žáka jako součást přihlášky. Toto hodnocení je obsaženo v § 51 odst. 5, který zní:

„V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.“ [9]

Jednotná forma tohoto hodnocení není stanovena, ale obecně se řídí § 44 Cíle základního vzdělávání, který zní:

„Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.“ [9]

V praxi to fungovalo tak, že třídní učitel napsal hodnocení na každého žáka podle § 44. Vzhledem k tomu, že neexistovala jednotná forma, každý třídní učitel si udělal svůj způsob hodnocení, ať už se jednalo o určitou číselnou škálu nebo spíše o slohovou formu. Toto hodnocení poté předali žákům, kteří je doložili k přihlášce ke studiu. Nejednotnost formy

výstupního hodnocení byla pak obtížně kvantifikovatelná pro ředitele střední školy, který ovšem výstupní hodnocení musel začlenit do kritérií přijímacího řízení. [16]

Kladným dopadem změny této úpravy je osvobození ředitelů středních škol od neopodstatněného hodnocení uchazečů o studiu. Přečteme-li si § 44 Cíle základnímu vzdělávání, nedokážu si představit, jak hodnotit jednotlivé žáky pomocí těchto kritérií. Tato podmínka by podle mého názoru měla smysl pouze tehdy, kdyby byla stanovena stejná forma tohoto hodnocení pro všechny základní školy.

Pozoruhodné na této úpravě je i to, že v § 60 odst. 13 byla tato podmínka zrušena, ale v § 51 odst. 5 tato podmínka zůstává i nadále povinná. To tedy znamená, že třídní učitelé na základních školách jsou stále povinni tyto hodnocení zpracovávat, i přesto, že ředitelé středních škol je po uchazečích již nepožadují. Je pravdou, že ředitel střední školy si toto hodnocení vyžádat může, ale nevidím důvod, proč by muselo být povinně zpracovááno pro všechny žáky. Smysl zákonné úpravy tedy ztratil svoje opodstatnění a dopad je negativní. [17]

8) nově stanoven termín pro ukončení hodnocení uchazečů po termínu stanoveném pro přijímací zkoušky a to do 3 pracovních dnů – dříve do 7 pracovních dnů,

Zkrácení termínu pro ukončení hodnocení uchazečů po termínu stanoveném pro přijímací zkoušky mělo mít pozitivní dopad na urychlení a větší pružnost přijímacího řízení.

Nevhodnou zákonnou formulací však bylo řediteli umožněno, aby v případě, kdy škola nekoná přijímací zkoušky, ukončil první kolo přijímacího řízení do tří dnů po termínu určeném pro odevzdání přihlášek, tedy do 18. března. Zákon mu v tomto termínu umožnil rozeslat rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí ke vzdělávání na střední škole.

Pokud ovšem ředitel vyhlásil v prvním kole přijímacího řízení přijímací zkoušku, mohl tuto zkoušku konat nejdříve 22. dubna. Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí uchazeče ke vzdělávání ve střední škole mohl rozeslat až po tomto termínu, čímž vznikla proluka delší než měsíc v rozeslání rozhodnutí uchazečům, kteří konali nebo nekonali přijímací zkoušku, se všemi následnými důsledky – účast a vyhlásování dalších kol přijímacího řízení u těch, kdo nekonali (uchazeči) a nepořádali (střední školy) přijímací zkoušku. Tato úprava byla naprosto nevyhovující vzhledem k uchazečům, kteří konali přijímací zkoušku, a platila až

do roku 2009, kdy byla včas novelizována a ošetřena, takže se prakticky do nového modelu přijímacího řízení nepromítla. Důsledky této úpravy hodnotím jako negativní.

9) nově stanovena lhůta pro podání odvolání proti rozhodnutí ředitele o výsledku přijímacího řízení a to 3 pracovní dny po doručení rozhodnutí - dříve 8 pracovních dnů,

Zkrácení lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí ředitele o výsledku přijímacího řízení hodnotím jako pozitivní dopad. Tato úprava opět urychlila a zpružnila přijímací řízení, a také harmonizovala dobu pro podání odvolání a dobu pro podání zápisového lístku, který musí uchazeč odevzdat do 5 dnů od vydání rozhodnutí. Ředitel školy se přibližně ve stejnou dobu dozví, kolik uchazečů se vůči jeho rozhodnutí odvolalo a kolik se mu vrátilo zápisových lístků, o to jednodušší bude stanovit počet uchazečů, které je možno přijmout na odvolání. Tato úprava je také pozitivně sladěna se správním řádem.

S negativním dopadem této úpravy se můžeme setkat v případě, kdy uchazeč, který podává odvolání vůči rozhodnutí ředitele o nepřijetí ke vzdělávání ve střední škole, omylem podá toto odvolání příslušnému krajskému úřadu namísto řediteli dané střední školy. I přesto, že se v těchto případech snaží krajský úřad reagovat co nejrychleji a informovat uchazeče o jejich chybě, uplyne tato lhůta pro odvolání marně. V rámci Krajského úřadu Zlínského se tyto případy vyskytují jen ojediněle. [16]

Průzkum provedený agenturou GfK zjistil, kolik uchazečů popř. zákonných zástupců se vůči rozhodnutí ředitele školy odvolalo a kolik z nich úspěšně.

Tab. 11. Vyjádření rodičů k odvolacímu řízení [10]

Odpověď	%
odvolal jsem se a odvolání bylo alespoň na jednu školu úspěšné	51,2
odvolal jsem se a odvolání bylo zcela neúspěšné	19,5
neodvolal jsem se	29,3
Celkem	100,0

Jak můžeme vidět v následujících tabulkách, necelá třetina rodičů se proti rozhodnutí ředitele neodvolala, kdežto u samotných uchazečů je toto % o něco vyšší. Více než polovina rodičů i uchazečů se proti rozhodnutí ředitel odvolala a jejich odvolání bylo úspěšné. Zcela neúspěšné bylo odvolání pro pětinu rodičů a o něco méně uchazečů.

Tab. 12. Vyjádření uchazečů k odvolacímu řízení [10]

Odpověď	%
odvolal jsem se a odvolání bylo alespoň na jednu školu úspěšné	54,1
odvolal jsem se a odvolání bylo zcela neúspěšné	13,5
neodvolal jsem se	32,4
Celkem	100,0

10) nový odstavec 20 ve znění: „Uchazeč, kterému bylo doručeno rozhodnutí o přijetí ke vzdělávání, musí svůj úmysl vzdělávat se v dané střední škole potvrdit způsobem podle § 60a.“.

Vytvoření tohoto odstavce uzákoňuje způsob, jak potvrdit úmysl uchazeče vzdělávat se v dané střední škole a na něj navazuje § 60a.

Další zásadní změnou je vytvoření § 60a, který právně upravuje pojem zápisový lístek,

Vytvoření § 60a upravuje způsob a podmínky potvrzení zájmu uchazeče o studium na střední škole. Přijetí uchazeče je třeba potvrdit odevzdáním zápisového lístku řediteli střední školy, který uchazeči kladné rozhodnutí o přijetí zaslal. Zápisový lístek musí být při vydání uchazeči o studium na střední škole opatřen razítkem a podpisem odpovědného pracovníka, který je k jeho vydání oprávněn. Zároveň je důležité, že tiskopis zápisového lístku musí být opatřen ochrannými znaky proti jeho případnému zneužití. Zápisový lístek vydává společnost SEVT, každý má své unikátní číslo a je opatřen vodoznakem. Cena jed-

noho zápisového lístku činí 6,50 Kč. Tento tiskopis si mohou objednat pouze školy nebo úřady, fyzickým osobám je neprodejný. [14] Kopie tiskopisu zápisového lístku je uvedena v příloze.

Nejprve se na pojem zápisový lístek podíváme z pohledu krajských úřadů, kterým se výrazně zvýšila administrativní náročnost, ale také finanční zátěž. Krajský úřad vydává zápisový lístek všem uchazečům, kteří nejsou žáky základní školy a hlásí se ke studiu ve střední škole, tedy uchazeči o nástavbové studium ve všech formách studia, ale také uchazečům kteří se hlásí na střední školu znovu po předchozím neúspěšném studiu. Těchto uchazečů je v každém kraji několik tisíc.

Ve Zlínském kraji bylo vydáno v období od 1. 9. 2008 do 31. 8. 2009 celkem 2115 zápisových lístků. Každý uchazeč může obdržet pouze jeden zápisový lístek, což znamená, že nutně musela vzniknout nová agenda a databáze, která jednotlivé zápisové lístky evidovala. Požádat o tento zápisový lístek mohl uchazeč na Krajském úřadě Zlínského kraje požádat třemi způsoby:

- 1) osobní odběr v místě Krajského úřadu Zlínského kraje (místo trvalého bydliště prokáže uchazeč platným osobním dokladem)
- 2) písemnou žádostí (vhodné vzhledem k možnosti prokázání se potvrzením pošty, že uchazeč žádost skutečně podal);
- 3) e-mailovou žádostí. [11]

Ve druhém a třetím případě je nutné v žádosti uvést údaje obsažené v hlavičce zápisového lístku, tedy:

- 1) Jméno a příjmení uchazeče o studium;
- 2) Datum a místo narození uchazeče o studium;
- 3) Adresu bydliště uchazeče o studium;
- 4) Případně jméno zákonného zástupce nezletilého uchazeče. [11]

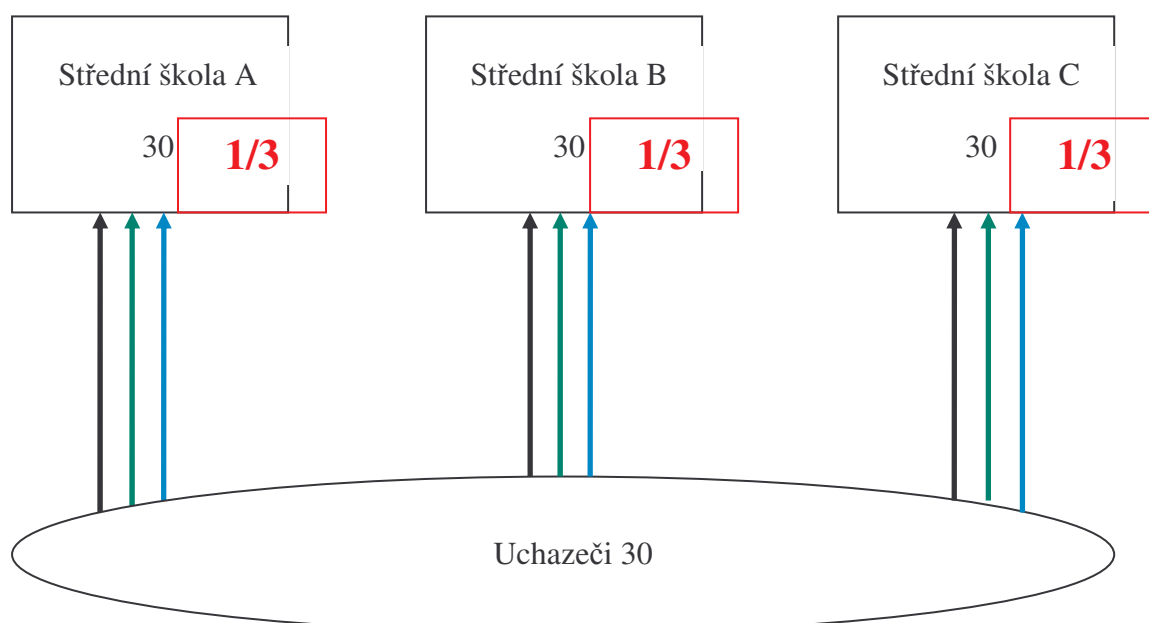
Osobní odběr byl pro uchazeče výhodný, jelikož zápisový lístek obdrželi ihned a navíc mohli získat i další informace o průběhu přijímacího řízení na střední školy. Tento způsob byl výhodný také pro příslušné pracovníky, kteří zápisové lístky vydávají, protože jim odpadla administrativní činnost, spojená s druhým a třetím způsobem vydávání.

Pokud uchazeči zažádali písemně nebo emailem, Krajský úřad je povinen zaslat zápisový lístek doporučenou zásilkou. Pomineme-li celkovou administrativní zátěž, spočítejme si alespoň finanční zatížení. Jak jsem již zmínila ve Zlínském kraji je 2115 uchazečů, kterým zápisový lístek vydává Krajský úřad. Cena jedné doporučené zásilky je 30 Kč. Zažádá-li tedy polovina uchazečů o zaslání zápisového lístku poštou, vzrostou výdaje Krajského úřadu spojené s agendou zápisových lístků o 31 725 Kč. Pokud bychom k této částce dopočítali ještě hodnotu každého zápisového lístku, což činí 13 748 Kč, je toto číslo rovno částce 45 473 Kč.

Toto číslo podle mého názoru není zanedbatelné, a proto dopad současné úpravy ve vztahu ke krajským úřadům hodnotím jako negativní. Dalším negativem je fakt, že z počtu 2115 vydaných zápisových lístků bylo uplatněno pouze 1600 zápisových lístků. To znamená, že 515 zápisových lístků bylo vydáno „marně“.

Při své praxi na Krajském úřadě, kdy jsem vydávala zápisové lístky a následně vedla jejich agendu, jsem se setkala také s nedostatečnou informovaností o zápisových lístcích. Žadatelé přicházeli ve dvou vlnách. První vlna nastala okolo 15. března, což je datum pro podání přihlášek ke vzdělávání ve střední škole, a druhá vlna nastala po vydání rozhodnutí ředitele o přijetí ke vzdělávání, kdy se uchazeči dozvěděli, že musí zápisový lístek odevzdat. I přesto, že se Krajský úřad snažil žadatelům o zápisový lístek vyjít co nejvíce vstříc, v mnoha případech jsem se setkala s negativním ohlasem.

Obr. 3. Příklad zápisový lístek



Z pohledu středních škol uvažujme příklad, kdy máme 30 uchazečů o vzdělávání ve střední škole, dále tři střední školy podobného zaměření a tři ředitele středních škol, kteří budou následně řešit přijetí ke střednímu vzdělávání.

Naši uchazeči využijí možnosti podání tří přihlášek a ze všech tří škol obdrží kladné rozhodnutí o přijetí. Ředitelé uvažovaných škol si myslí, že přijali 30 žáku, ale návratnost zápisových lístků je pouze třetinová.

Vznikne tedy problém, jak naplnit třídu a přijmout další 20 uchazečů. V tomto případě má ředitel školy dvě možnosti:

1) Autoremedura

V ustanovení § 87 správního řádu je upravena autoremedura. Správní orgán, který rozhodnutí vydal, je může změnit nebo zrušit, pokud tím plně vyhoví odvolání a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků správního řízení a všichni účastníci správního řízení s tím vyslovili souhlas. Proti tomuto rozhodnutí se lze opět odvolat. [3]

Vzniká však otázka, jestli je možné v rámci autoremedury podle § 87 Správního řádu vyhovět odvolání a přijmout uchazeče na volná místa, která vznikla tím, že někteří přijatí uchazeči neodevzdali zápisové lístky a jestli je správný názor, že autoremeduru lze použít pouze pro nápravu nějaké chyby, kterou vznikla škola. [12]

Přestože účelem autoremedury je z hlediska správního řádu náprava vzniklých chyb, je využívána i při odvolacím řízení při přijímání na střední školy.

Pokud ředitel dodrží ustanovení § 87 zákona 500/2004 Sb., správní řád, tedy plně vyhoví odvolání a nezpůsobí rozhodnutím újmu žádnému z účastníků řízení, může použít autoremeduru. Ředitel střední školy s ohledem na uvolněná místa po přijatých uchazečích, kteří neodevzdali zápisový lístek, vyhoví odvolání uchazeče, který v souladu se stanoveným pořadím (§ 60 odst. 14 školského zákona) nemohl být přijat z kapacitních důvodů, ale splnil podmínky přijímacího řízení a podal odvolání. Ředitel školy však musí změně svého rozhodnutí respektovat dosažené pořadí uchazečů, kteří skončili na prvních místech za těmi, kterým již kladné rozhodnutí bylo vydáno. [17]

Ředitel v rámci autoremedury vyhoví stejnému počtu uchazečů, kteří neodevzdali zápisový lístek, přestože byli přijati. Tím doplní počet uchazečů na předpokládanou kapacitu třídy. Ale ani v tomto případě není jistá návratnost všech zápisových lístků uchazečů, kteří byli přijati v rámci autoremedury, takže je nucen vyhlásit další kolo přijímacího řízení.

Podle této právní úpravy bylo navíc možné zpětné vzetí zápisového lístku opakovat neomezeně, což by vedlo k neustálým přesunům. Až další novela školského zákona č. 49/2009 Sb., o které se zmíním později, omezila zpětné vzetí zápisového lístku na pouze jednou. Zápisový lístek (viz. příloha) má předepsané rubriky na dvě zpětná vzetí, což v podstatě neodpovídá legislativní normě. Tato úprava byla do novelizace v roce 2009 hrubě nedostačující. [16]

2) Další kolo přijímacího řízení

Školský zákon stanoví, že ředitel školy může po ukončení prvního kola přijímacího řízení vyhlásit další kola přijímacího řízení k naplnění předpokládaného stavu žáků. Druhá a další kola byla organizována již v předchozím modelu přijímacího řízení, a lze očekávat, že budou využívána i nyní vzhledem k tomu, že školy budou muset počkat, jak se rozhodnou úspěšnější uchazeči z kola prvního, kteří se dostali na více škol než jednu. V dalších kolech možno podat libovolné množství přihlášek, zápisový lístek zůstává pouze jeden. [16]

Jak odvolací řízení tak další kola přijímacího řízení jsou pro školy časově i administrativně náročná, avšak v novém systému tří přihlášek se tato náročnost téměř trojnásobně zvýšila. Otázkou ale zůstává, jestli naplňovat třídy neustále se opakující autoremedurou nebo vypisováním dalších kol přijímacího řízení. Systém není dokonalý a tento dopad má negativní vliv nejen na administrativu střední školy, ale i na uchazeče.

Tab. 13. Počet zapojených žáků základních škol do přijímacího řízení v prvním kole přijímacího řízení – bez víceletých gymnázií [18]

Školní rok	Počet žáků 9. tříd pro 1. ročník středních škol	Přihlášených (počet odevzdaných přihlášek)	Přijatých v 1. kole přijímacího řízení	Počet odevzdaných zápisových lístků
2008/2009	6 415	7 499	6 578	-
2009/2010	6 028	15 939	9 590	6 311
Rozdíl	- 387			

Pozn. – statistické údaje ÚIV (ve všech tabulkách)

Počet žáků vycházejících ze základních škol, kteří se účastní přijímacího řízení, je nižší o 387 žáků než v předcházejícím školním roce, což může být způsobeno nepříznivým demografickým vývojem. Počet odevzdaných přihlášek jsme již porovnávali a i podle statistických údajů UIV je zřejmé, nebyla využita možnost podání 3 přihlášek. Z počtu odevzdaných přihlášek 7499 v letech 2008/2009 bylo přijato 6578 uchazečů, což je 87,7%. V roce 2009/2010 bylo z počtu odevzdaných přihlášek 15 939 přijato 9 590 uchazečů, což je 60,2%. Počet 9 590 je stanovený maximální počet přijatých uchazečů. Návratnost zápisových lístků činila 6 311, což znamená, že ředitelé středních škol odeslali 3 279 rozhodnutí o přijetí „marně“. Dalším řešením je autoremedura nebo vyhlášení dalšího kola přijímacího řízení.

Tab. 14. Přijímací řízení na gymnázia – bez víceletých gymnázií [18]

Školní rok	Přihlášených (počet odevzdaných přihlášek)	Přijatých v 1. kole přijímacího řízení	Počet odevzdaných zápisových lístků
2008/2009	1 225	1 036	-
2009/2010	2 373	1 395	996

Počet odevzdaných přihlášek vykazuje nárůst 1,93 násobku předcházejícího roku, nedosahuje tedy trojnásobného množství podaných přihlášek; uchazeči o studium oboru gymnázium zřejmě podali další přihlášky nejen na obor gymnázium na jiné škole, ale zčásti pravděpodobně variantně volili jiný obor než gymnázium. Vzhledem k možnosti uplatnit pouze jeden zápisový lístek zvolili pouze jednu ze škol. Počet odevzdaných zápisových lístků je tedy nižší o 399, než počet přijatých uchazečů, jedna třetina uchazečů byla přijata marně, ředitel školy musel konat další opatření k naplnění předpokládaného stavu přijatých uchazečů.

Tab. 15. Další maturitní studium, denní forma studia – bez nástavbového studia [18]

Školní rok	Přihlášených (počet odevzdaných přihlášek)	Přijatých v 1. kole přijímacího řízení	Počet odevzdaných zápisových lístků
2008/2009	4 343	3 762	-
2009/2010	9 968	5 305	3 632
Rozdíl	5 625	1 543	

Počet odevzdaných přihlášek vykazuje nárůst 2,29 násobku předcházejícího roku. Počet odevzdaných zápisových lístků je opět výrazně nižší, než počet přijatých uchazečů. Počet odevzdaných zápisových lístků ukazuje na pokles fakticky přijatých uchazečů v porovnání s počtem přijatých v 1. kole přijímacího řízení z předcházejícího roku (rozdíl činí -130 uchazečů). Pokles je pravděpodobně opět způsoben demografickým vývojem. Rozdíl mezi počtem odevzdaných zápisových lístků a počtem přijatých uchazečů činí 1673 „marně“ přijatých.

Podle šetření UIV, kdy na otázku „Myslíte si nyní, po zkušenostech z průběhu přijímacího řízení, že nový systém zápisových lístků je dobrým řešením?“ odpovídali ředitelé středních škol celé ČR, vyplývá, že téměř tři čtvrtiny škol (73,9 %) si po zkušenostech z průběhu přijímacího řízení nemyslí, že nový systém zápisových lístků je dobrým řešením. Lístky samy o sobě nejsou vhodným dokladem pro 27,2 % z nich, dalších 46,7 % se domnívá, že zápisové lístky přináší více komplikací než užitku. Naopak 23,3 % škol hodnotí zápisové lístky pozitivně. Necelá pětina respondentů (19,7 %) si myslí, že přináší určité problémy, ale jeho klady převažují. Pouze podle malého podílu (3,6 %) škol pomáhají zápisové lístky zpřehlednit nastalou situaci. Nepatrný podíl respondentů neumí systém zápisových lístků posoudit (2,7 %).

Tab. 16. Celkové výsledky středních škol v ČR [10]

Odpověď	Absolutně počet respondentů	%
určitě ano, pomáhá zpřehlednit nastalou situaci	37	3,6
spíše ano, přináší určité problémy, ale jeho klady převažují	203	19,7
spíše ne, přináší více komplikací než užitku	480	46,7
určitě ne, lístky samy o sobě nejsou vhodným dokladem	280	27,2
neumím posoudit	28	2,7
Celkem	1028	100,0

Školy ze Zlínského kraje nejčastěji uvedly, že zápisové lístky pomáhají zpřehlednit nastalou situaci (9,2 %), naopak v Plzeňském, Karlovarském a Pardubickém kraji toto neuvedla ani jedna škola. Školy v Jihočeském kraji se v největší míře domnívají, že přes určité problémy klady zápisových lístků převažují (26,2 %). S názorem, že zápisové lístky přináší více komplikací než užitku, se nejčastěji ztotožňují školy z Karlovarského kraje (61,5 %). V Plzeňském kraji byl největší podíl škol, podle kterých nejsou zápisové lístky samy o sobě vhodným dokladem (38,6 %). Nejčastěji tento nový systém neumí posoudit školy ze Středočeského kraje (5,4 %).

Tab. 17. Celkové výsledky středních škol v jednotlivých krajích [10]

Kraj	určitě ano	spíše ano	spíše ne	určitě ne	neumím posoudit	Celkem
Praha	0,8	18,1	46,5	29,9	4,7	100,0
Středočeský	1,8	22,3	46,4	24,1	5,4	100,0
Jihočeský	6,2	26,2	41,5	24,6	1,5	100,0
Plzeňský	—	11,4	47,7	38,6	2,3	100,0
Karlovarský	—	23,1	61,5	15,4	—	100,0
Ústecký	2,4	17,1	43,9	35,4	1,2	100,0
Liberecký	5,1	10,3	59,0	25,6	—	100,0
Královéhradecký	1,7	20,7	51,7	24,1	1,7	100,0
Pardubický	—	18,2	50,9	29,1	1,8	100,0
Vysočina	1,7	22,4	44,8	31,0	—	100,0
Jihomoravský	6,1	19,3	42,1	27,2	5,3	100,0
Olomoucký	4,7	18,8	56,2	17,2	3,1	100,0
Zlínský	9,2	20,0	43,1	27,7	—	100,0
Moravskoslezský	6,7	22,7	42,0	26,1	2,5	100,0
Celkem	3,6	19,7	46,7	27,2	2,7	100,0

Bohužel v žádném z těchto šetření jsem nenašla vyjádření, jak lépe by se dal tento systém zpřehlednit. V systému více podaných přihlášek je nutné zprostředkovat pro ředitele středních škol zpětnou vazbu, kterou nám zajistí zápisový lístek. Podle mého názoru zápisový lístek v tomto systému pomáhá zpřehlednit situaci dostatečně.

§ 60b upravuje termíny podání přihlášky pro první kolo přijímacího řízení.

Podle nově ustanoveného § 60b jsou nově stanoveny termíny pro odevzdání přihlášek ke vzdělávání ve střední škole a to do 15. března pro denní formy studia, v případě oborů s talentovou zkouškou do 30. listopadu, a také pro jinou než denní formu studia a to do 20. března, v případě oboru s talentovou zkouškou do 30. listopadu. Přihláška se odevzdává přímo řediteli střední školy.

4.3 Novela školského zákona z roku 2009

1) § 60 odst. 3 a 4, kde byly doplněny věty „kritéria přijímacího řízení mohou být stanovena odlišně podle obsahového zaměření školního vzdělávacího programu“ a „pokud ředitel školy stanovil kritéria přijímacího řízení podle obsahového zaměření školního vzdělávacího programu, je při stanovování počtu přijímaných uchazečů oprávněn tuto skutečnost zohlednit“,

Příčinou pro změnu stávající úpravy, byla snaha asociace ředitelů gymnázií o možnosti definice vlastních kritérií přijímacího řízení i s ohledem na obsahové zaměření vzdělávacího programu. Jak jsem již zmínila, jedná se například o gymnázia se sportovní přípravou. Dopad této novely je jednoznačně pozitivní, protože bylo vyhověno žádosti samotných ředitelů gymnázií. Pro přijetí ke studiu mohou zvolit také jiná kritéria, která lépe vystihují odborné zaměření gymnaziálního studia. Pro střední školu vyučující gymnaziální obory tak mohou být stanovena rozdílná kritéria a počty přijímaných uchazečů pro jednotlivá studijní zaměření.

2) odst. 10, kde byla slova „Po ukončení prvního kola přijímacího řízení může ředitel školy k naplnění předpokládaného stavu žáků“ nahrazena slovy „Ředitel školy k naplnění předpokládaného stavu žáků může“,

Podle předcházejícího znění mohl ředitel školy zahájit další kolo přijímacího řízení až po skončení předcházejícího kola, což z hlediska správního řádu bylo časově náročné (aplikována zásada rychlosti správního řízení [1]). Díky této novele může ředitel střední školy zahájit další kolo přijímacího řízení, aniž by ukončil kolo předcházející. Dopad této úpravy je tedy pozitivní pro ředitele středních škol, kterým se výrazně zkrátila časová náročnost pro konání dalších kol přijímacího řízení. [26]

3) odst. 17, kde se stanoví doba od 22. 4., kdy lze nejdříve vydat rozhodnutí o výsledku prvního kola přijímacího řízení,

O této novele jsem se zmínila již výše. V souvislosti s rozesláním rozhodnutí o přijetí ke studiu ve střední škole. Pokud uchazeč nekonal přijímací zkoušku, zákon doposud umožňoval řediteli střední školy rozeslat rozhodnutí do 3 dnů od ukončení termínu pro podání přihlášky ke vzdělávání, což je 15. března pro denní formy studia nebo do 20. března pro jiné než denní formy studia. Tato úprava tedy znevýhodňovala uchazeče, kteří přijímací zkoušku konali a rozhodnutí o přijetí jim bylo doručeno až do 3 dnů po konání přijímací zkoušky, což je nejdříve 22. dubna. Vznikla by více než měsíční proluka v rozeslání rozhodnutí o přijetí či nepřijetí ke studiu, kterou tato zákonná úprava vyloučila. Dopad této úpravy hodnotím tedy jako pozitivní.

4) byl upraven § 60a odst. 7, který umožňuje vzít uchazeči zápisový lístek zpět pouze jednou,

Jak jsem se opět zmínila výše, bylo možné vzetí zápisového lístku zpět neomezené, což by způsobilo velkou administrativní náročnost a také nekonečnou snahu ředitelů o naplnění plného počtu tříd na jedné straně, samozřejmě spojenou s administrací správního řízení s vydáním správního rozhodnutí o přijetí, na straně druhé neustálé kalkulaci uchazečů přemístit zápisový lístek na vhodnější školu. Forma zápisového lístku také nevyhovoval kritériím pro neomezené vzetí zpět. Tato úprava byla nevyhnutelná, aby se zabránilo všem těmto negativním dopadům. Z tohoto pohledu je tedy úprava více než pozitivní.

5) byl upraven § 61 odst. 2, kterým se umožňuje přijetí do prvního ročníku šestiletého gymnázia i uchazeče z 2. ročníku osmiletého gymnázia a 2. ročníku osmileté konzervatoře.

Doplněním kategorie žáků druhého ročníku osmiletých gymnázií a druhých ročníků osmiletých vzdělávacích programů konzervatoří do ustanovení § 61 odst. 2 se zvyšuje přístupnost vzdělávací soustavou a obdobně jako žákům sedmých ročníků základní školy se jim umožňuje, aby se i tito žáci mohli ucházet o přijetí na šestileté gymnázium. [36]

Dopad této úpravy je jistě pozitivní a podle mého názoru zajišťuje rovnost všech uchazečů o přijetí na šestiletá gymnázia, i přesto že jsou již žáky osmiletého gymnázia či konzervatoře. Dosavadní právní úprava tuto změnu neumožňovala.

5 ŠETŘENÍ PRO ROK 2008/2009

Cílem tohoto šetření bylo zjistit spokojenost se stávajícím systémem přijímacího řízení. Odpovědi jsou podkladem pro případný návrh změn v systému přijímacího řízení. Toto šetření prováděl Krajský úřad Zlínského kraje mezi řediteli středních škol a vyhodnocení dotazníků se stalo součástí celorepublikového hodnocení přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách.

5.1 Dotazník k přijímacímu řízení ke vzdělávání ve středních školách

Obr. 4 Dotazník k přijímacímu řízení ke vzdělávání ve středních školách I. část [48]

1. Vyhovuje Vám současný systém přijímacího řízení?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

2. Mají podle Vás uchazeči větší možnost volby, pokud mohou podat až 3 přihlášky?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

3. Do prvního kola je optimální podat

- 1 přihlášku
- 2 přihlášky
- 3 přihlášky
- více přihlášek

4. Je-li v prvním kole stanovena přijímací zkouška, je optimální

- 1 termín
- 2 termíny
- 3 termíny
- více termínů

5. Zvýšila se v souvislosti s přijímacím řízením administrativní zátěž (vztaženo k loňskému roku)?

- ano - o více jak 100%
- ano - o více jak 50%
- ano - méně jak 50%
- ne

6. Zvýšila se v souvislosti s přijímacím řízením finanční zátěž (vztaženo k loňskému roku)?

- ano - o více jak 100%
- ano - o více jak 50%
- ano - méně jak 50%
- ne

7. Je pro Vás současně platná legislativa, která souvisí s přijímacím řízením, dostačující?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

Obr. 5 Dotazník k přijímacímu řízení ke vzdělávání ve středních školách II. část [58]

8. Splňuje tzv. zápisový lístek účel, pro který byl zaveden?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

9. Je vhodným krokem ponechat povinnost odevzdat zápisový lístek pouze pro uchazeče přijaté do denní formy vzdělávání?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

10. Má být možnost zpětného vydání zápisového lístku z důvodu získání relevantních počtů přijatých uchazečů časově omezena?

- ano, a to do 30. 6.
- ano, a to do 31. 7.
- ano, a to do (uvedte vlastní termín)
- ne

11. Domníváte se, že MŠMT dostatečně seznámilo veřejnost s novým systémem přijímacího řízení?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

12. Pro výběr uchazečů do denní formy maturitních oborů (bez nástavbového studia) jste použili

- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ
- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ a výsledky přijímací zkoušky
- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ a další kritérium
- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ, výsledky přijímací zkoušky a další kritérium

13. Pro výběr uchazečů do denní formy učebních oborů jste použili převážně

- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ
- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ a výsledky přijímací zkoušky
- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ a další kritérium
- hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ, výsledky přijímací zkoušky a další kritérium

14. Z následujících možností vyberte 2 kritéria, která pokládáte za nejvhodnější pro výběr uchazečů bez ohledu na to, zda jsou či nejsou v současnosti dostupná

- hodnocení žáka na vysvědčení
- výsledky celostátních standartizovaných výstupních testů žáků na konci ZŠ
- výsledky jednotné celostátní přijímací zkoušky na SŠ
- výsledky přijímací zkoušky stanovené střední školou
- výsledky testování soukromých firem
- pokud by nebyl uzákoněn systém 3 přihlášek, nebylo by na většině SŠ potřebné vybírat žáky

15. Navrhněte ve stručnosti ideální způsob přijímacího řízení.

5.2 Vyhodnocení dotazníků

Tab. 18 Vyhodnocení dotazníků [68]

otázka	počet odpovědí (absolutní číslo)						celkem
	a	b	c	d	e	f	
1. Vyhovuje Vám současný systém přijímacího řízení?	1	5	23	42			71
2. Mají podle Vás uchazeči větší možnost volby, pokud mohou podat až 3 přihlášky?	7	20	27	17			71
3. Do prvního kola je optimální podat	34	34	2				70
4. Je-li v prvním kole stanovena přijímací zkouška, je optimální	44	27					71
5. Zvýšila se v souvislosti s přijímacím řízením administrativní zátěž (vztaženo k loňskému roku)?	38	26	6	1			71
6. Zvýšila se v souvislosti s přijímacím řízením finanční zátěž (vztaženo k loňskému roku)?	31	23	15	2			71
7. Je pro Vás současně platná legislativa, která souvisí s přijímacím řízením, dostačující?	6	27	23	13			69
8. Splňuje tzv. zápisový lístek účel, pro který byl zaveden?	12	26	14	19			71
9. Je vhodným krokem ponechat povinnost odevzdat zápisový lístek pouze pro uchazeče přijaté do denní formy vzdělávání?	30	14	9	13			66
10. Má být možnost zpětného vydání zápisového lístku z důvodu získání relevantních počtů přijatých uchazečů časově omezena?	37	4	18	6			65
11. Domníváte se, že MŠMT dostatečně seznámilo veřejnost s novým systémem přijímacího řízení?	3	18	26	23			70
12. Pro výběr uchazečů do denní formy maturitních oborů (bez nástavbového studia) jste použili	17	11	31	16			75
13. Pro výběr uchazečů do denní formy učebních oborů jste použili převážně	19	2	14	1			36
14. Z následujících možností vyberte 2 kritéria, která pokládáte za nevhodnější pro výběr uchazečů bez ohledu na to, zda jsou či nejsou v současnosti dostupná	54	27	16	28	1	8	134

Současný systém přijímacího řízení je podle 59% dotazovaných ředitelů nevyhovující a 38% z nich si myslí, že pro uchazeče se nezvětšuje možnost volby podáním 3 přihlášek. Jak je z odpovědí zřejmé, většina ředitelů by se přiklonila k možnosti podání 2 přihlášek ke vzdělávání ve střední škole. Co se týká zvýšené administrativní zátěže na střední školy, více než 90% ředitelů odpovědělo kladně. Jak jsem již zmiňovala výše, tato zátěž je spojena hlavně s podáváním přihlášek přímo řediteli středních škol a také novou evidencí zápisových lístků. Další otázkou je, zda časově omezit zpětné vzetí zápisového lístku, které je podle současné právní úpravy časově neomezené a 63% ředitelů si myslí, že by se zpětné vzetí zápisového lístku časově omezit mělo. Tento krok by zamezil nečekaným přesunům zápisových lístků a výrazně by zkrátil dobu pro ukončení přijímacího řízení. Více než 70% ředitelů se domnívá, že MŠMT nedostatečně informovalo veřejnost o novém systému přijímacího řízení. Uchazeči a zákonní zástupci uchazečů většinou nechápali pojem samotného zápisového lístku a někteří ani netušili, že mají možnost podat více než jednu přihlášku ke studiu, ale tyto případy se týkaly spíše uchazečů, kteří se ke vzdělávání hlásili jinak než ze základní školy.

Součástí dotazníku byly také otázky, týkající se kritérií, které jsou podle ředitelů škol nejvhodnější pro přijetí ke vzdělávání. Za nejvhodnější kritérium považuje 50% ředitelů hodnocení žáka na vysvědčení ze základní školy a jako druhé kritérium je pro 21% ředitelů nejvhodnější výsledek přijímacího řízení stanoveného střední školou a jen o 1% méně výsledek celostátních standardizovaných výstupních testů žáků na konci ZŠ. Většina škol přesně 41% použila v daném roce pro výběr uchazečů do denní formy maturitních oborů (bez nástavbového studia) hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ a další kritérium. Pro výběr uchazečů do denní formy učebních oborů použilo 53% škol jen hodnocení žáka na vysvědčení ze ZŠ.

Vyhodnocení otázky 15:

- 2 přihlášky, výběr uchazečů na základě výstupních testů na konci ZŠ, zápisový lístek.
- Dva pevné termíny dané MŠMT s měsíčním odstupem, přijímací zkoušky dané MŠMT zadávané centrálně. Zcela zrušit systém zápisových lístků. Pouze odvolání vést jako správní řízení. S předstihem informovat školy, veřejnost, rodiče, žáky a výchovné poradce. Minimálně narušit chod školy.

- Jedna přihláška - uvést dvě školy, vrátit se k minulému systému.
- Předchozí právní úprava.
- Úplně stačí se vrátit k předešlému modelu.
- Do prvního kola 1 přihláška a nemožnost odebrání zápisového lístku.
- Předchozí přijímací řízení, s povinností pro školy vyhlásit druhé kolo přijímacího řízení.
- Buď ten systém, který byl před rokem, nebo zcela jiný. Pokud se zachovávají zápisové lístky, musí je posílat výchovní poradci základních škol - NE rodiče!!! Základní škola neví, kam jdou, neví počty ani SOU.
- Objektivní výstup ze základní školy.
- Systém 1 přihláška, v případě gymnázia možnost 2 přihlášek, přijímací řízení na gymnázia v časovém předstihu před ostatními SŠ, nepřijetí na gymnázium mají možnost podat 2. přihlášku na jiné střední školy, možnost korigovat počet tříd zřizovatelem dle počtu vycházejících žáků ze ZŠ tak, aby nedocházelo ke snižování kvality výuky a absolventů (určitý poměr mezi gymnázii, středními školami a učiteli).
- Podávání přihlášek na SŠ na základě celostátních standardizovaných testů žáků na konci ZŠ.
- Jedna přihláška, více kol.
- Jedna přihláška se dvěma možnostmi výběru školy; rozlišit kritéria na přijímání žáků na gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště.
- Méně administrativně náročná, vycházející z jednotně stanovených výsledků celostátních přijímacích zkoušek, případně standardizovaných testů žáků ZŠ. Odborným školám dát možnost specifikovat určitou část přijímacích zkoušek individuálně dle odborného zaměření školy (zejména pokud jsou konány talentové zkoušky).
- Žák by podal dvě přihlášky s prioritní volbou (je dobré, když má žák dopředu promyšlenou další případnou volbu a není nepřijetím zaskočen). Přijímací zkoušky by nekonal a pro výběr uchazečů by bylo použito hodnocení žáka na vysvědčení (z dlouhodobého výsledku práce žáka a učitele na základní škole) a z výsledků stan-

standardizovaných testů pro výstupy ze ZŠ provedené v rámci celé ČR. Zápisový lístek by byl ponechán jako dokument pro potvrzení zájmu o studium. Časové omezení odevzdání zápisového lístku by bylo stanoveno na 31. 5. daného roku (z důvodu tvorby úvazků a řešení případných personálních změn). Školy by měly oznamovací povinnost vůči škole s 2. pořadím zájmu uchazeče. Na základě toho by bylo možné nepřijatého žáka pozvat k druhému termínu přijímacích zkoušek do oboru, který má uveden v pořadí č. 2.

- Možnost podání 1 přihlášky v 1. kole a neomezený počet přihlášek v dalších kolech. Ponechat zápisový lístek s možností vrácení a odevzdání na jiné škole v termínu do 15.6.
- 3 testování v posledních pololetích ZŠ a centrální on-line rozdělení žáků do SŠ na základě uvedeného požádání 4 škol s minimálně jedním učebním oborem.
- Vrátit PŘ do stavu před úpravou a odbornou diskusí se pokusit o nalezení optimální varianty PŘ. Vyhovoval model, který fungoval před přijetím nového modelu přijímacího řízení.
- Jednotné dva termíny přijímacího řízení na všech školách. Žák podává přihlášku, v níž volí jednu školu v 1. termínu a jednu školu ve 2. termínu. Přijímací řízení probíhá na základě výsledků celostátních výstupních testů na konci ZŠ, hodnocení žáků na vysvědčení, případně výsledků přijímacích zkoušek.
- Optimální 1. přihláška a možnost vyhlášení dalších kol přijímacího řízení s jasným termínem ukončení, což by vyřešilo i nejasnosti ve stávající legislativě a systém zápisových lístků, který vyplývá z možnosti 3. přihlášek.
- V prvním kole jednotné přijímací testy pro všechny obory s maturitou. Kritéria přijetí ať si ředitelé stanoví sami. Anonymizované a sumarizované výsledky mohou rovněž sloužit k docela slušnému posouzení kvality jednotlivých ZŠ. V druhém kole ponechat na ředitelích, jaký si zvolí způsob doplnění počtu žáků.
- V 1. kole max. 2 přihlášky (tedy 2 termíny PZ v 1. kole), zápisový lístek by se již nemohl vyzvednout ze SŠ anebo omezit termínem dobu vydání ZL.
- Žák podá 2 přihlášky na dvě školy; přijímací řízení proběhne ve dvou termínech společných pro všechny školy. Školy stanoví pořadí a žák předá ZL na školu, kte-

rou míní navštěvovat. Rozhodnutí převezme zákonný zástupce osobně a je nutno zkrátit termíny, aby se otevřela cesta ke druhým kolům přijímacích zkoušek.

- Jedna přihláška do prvního kola přijímacího řízení, zápisový lístek, tak jak je (dvě možnosti), možnost dalších kol přijímacího řízení v případě volných, nebo uvolněných míst ve škole (jak je tomu nyní). Možnost stanovení kritérií přijímacího řízení ředitelem školy (jak je tomu nyní).
- Žák podá na dvě školy přihlášku, ve které uvede dvě školy, a to v pořadí jeho zájmu dalšího studia. Přijetí ke studiu na SŠ by bylo podmíněno výsledkem dosaženým v jednotné celostátní přijímací zkoušce, kterou by žáci konali v jednotném společném termínu na té SŠ, kterou uvedli v přihlášce na prvním místě. Přitom by konali tuto zkoušku všichni zájemci o SŠ bez ohledu na to, zda se jedná o obor s maturitou nebo bez maturity.
- V prvním kole pouze jedna přihláška, v dalších kolech neomezený počet přihlášek, zápisový lístek ponechat s možností jednoho stornování. Přijímací řízení ukončit nejpozději k 30. 6.
- Zachovat 2 termíny přijímacího řízení, 2 přihlášky, termín zpětného odebrání zápisového lístku, do 31. 05. 2009.
- Systém podání dvou přihlášek ke studiu v prvním kole PŘ se nám jevil dostačující. Žák si vybral ze dvou možností a školu to příliš administrativně nezatěžovalo. V případě nepřijetí ke studiu mohl žák využít dalších kol přijímacích řízení.
- Dvě přihlášky na SŠ, výsledky celostátních výstupních testů žáků v pololetí 9. ročníku ZŠ.
- Možnost podat 2 přihlášky v I. kole PŘ.
- Systém přihlášek na dva termíny, jak to v nedávné době bylo.
- 2 přihlášky a přijímací řízení ukončit 30. 6.
- Původní dvoukolový systém, vyjmout přijímací řízení ze správního řízení.
- Jednotné přijímací zkoušky. Žáci si napíší pořadí škol a jsou umístováni do SŠ podle výsledku a zájmu. Byly by postačující v rámci kraje, kde kraj určí SŠ, která v daném termínu bude realizovat tyto jednotné přijímací zkoušky pro uchazeče z jiných krajů. V každém kraji by se zkoušky konaly v jiném termínu.

- Každá střední škola zveřejní bodové (procentuální) hodnocení, podle kterého je schopna uchazeče přijmout na základě výsledků celostátních standardizovaných výstupních testů žáků na konci ZŠ. Podle druhu střední školy se zvolí počet a druhy předmětů. Střední škola si zvolí váhu jednotlivých předmětů a sestaví se pořadí přihlášených žáků a na základě počtu přijímaných budou žáci přijati.
- Dvě přihlášky, celostátně standardizované výstupní testy ZŠ.
- Navrhují jednotné testy k PZ, nejlépe na začátku června. Uchazeč by mohl dát až tři přihlášky, přičemž by uváděl pořadí škol, kam se hlásí. Přihlášky v prvním pořadí by byly administrovány do tří dnů po zkouškách, nepřijatí uchazeči by pak byli postoupeni do školy druhé v pořadí (další tři dny) atd. Ředitel školy by musel posoudit, kolik míst nechá pro přihlášené ve druhém a třetím pořadí. Není to dokonalé, ale bylo by jasné, jakou školu žák preferuje a nebyl by přijat na tři školy současně.
- Organizujeme talentovou zkoušku, její hodnocení je pro přijetí stěžejní. K tomu přihlížíme na kvalitu předchozího vzdělávání. Podle našich zkušeností více jak 1 přihláška vnáší do systému zmatek. Vše přeci řeší vypsání dalších kol přijímacího řízení.
- Udělat celostátní testy, které by proběhly ve stejný den na všech ZŠ, a střední školy by si potom stanovila počet bodů pro přijetí případně další kritéria.
- Dvě přihlášky vzájemně provázené, testy SCIO konané na ZŠ a to ve 4., 7. a 9. ročníku.
- Každý uchazeč 2 přihlášky - 1 přihlášku na 1. kolo a 1 přihlášku na 2. kolo s tím, že se na jedné přihlášce uvádí obě kola. Vrátit se k systému, který zde již byl nedávno.
 - kolo - 2 přihlášky, volbu školy potvrdit zápisovým lístkem, kdo je přijatý, nemůže do 2. kola, povinnost sdělit v přihlášce ke studiu na SS speciální vzdělávací podmínky a potřeby!!!, 2. kolo - pouze pro uchazeče nepřijaté v 1. kole, ukončení do 30.6. - tomuto podřídit i termíny obou kol.
- Dvě přihlášky, na přihlášce uvést první a druhou školu podle zájmu, vypsát dvě kola přijímacího řízení a stanovit ZŠ povinnost přihlášky zaslat na obě střední školy. Ukončit celé přijímací řízení nejpozději do 30. 6. a po tomto termínu již nepovolit přijetí na jinou školu.

- Podávat pouze 2 přihlášky na střední školu. První a druhou volbu střední školy. Pokud nebude žák přijat na první volbě, předá ředitel střední školy z první volby podklady k přijímacímu řízení řediteli střední školy z druhé volby. Nepoužívat potvrzení formou zápisových lístků. Při převisu nabídky volných míst na středních školách nad poptávkou je zbytečné složitě administrovat přijímací řízení.
 - 1. kolo - pevně stanovený termín, 1 přihláška, přijímání dle kritérií SŠ.
 - 2. kolo - ohraničený termín od ...do..., libovolný počet přihlášek, přijímání dle kritérií SŠ.
 - Další kola - školy samy stanoví termín (do 31. 8.) - libovolný počet přihlášek, přijímání dle kritérií SŠ.
- Podání jedné přihlášky s uvedením dvou nebo tří škol.
- Vytvoření přesného logistického postupu s přesnými termíny.
- V přijímacím řízení musí všechny střední školy brát v úvahu výsledky v celostátním měřítku jednotných testů. Tyto testy budou žáci psát na ZŠ a mohly by mít i poradenskou funkci (např. výběr vhodného typu školy).
- Přijímací zkoušky nekonat, ale stanovit kritéria pro přijímání do studijních a učebních oborů na základě jednotných testů (např. doporučením minimální hranice pro přijímání do studijních oborů).
- Po obdržení rozhodnutí si uchazeč musí do určitého termínu vybrat školu. Tento výběr potvrdí odevzdáním zápisového lístku.
- Odevzdání zápisového lístku je definitivní. Teprve poté mohou střední školy, které nenaplnily stavy, vyhlásit druhá kola. Způsob přijímání v druhém kole je obdobný jako v prvním kole, tzn. opět možnost dvou až tří škol, opět pevné termíny. Opět výběr školy uchazečem a odevzdání zápisového lístku.
- Další kola již volná pro doplnění stavu žáků. Ale žádné stahování zápisových lístků, je nutno vést žáky i rodiče k odpovědnosti za své rozhodnutí.
- Tři přihlášky, ke kterým uchazeči přiloží certifikát s výsledkem z celostátních standardizovaných výstupních testů (něco jako NSZ). Tyto testy by se konaly na SŠ ve třech termínech, byly by srovnatelné a byl by z nich vypočten nějaký harmonizovaný výsledek. Uchazeč by nemusel nutně absolvovat všechny tři termíny testů. Kopii

certifikátu by pak zaslal současně s přihláškou. Potom by nebylo nutné na SŠ organizovat přijímací zkoušky, každá škola by si vytvořila pořadí přijatých a nepřijatých uchazečů na základě obdržených certifikátů. Pro urychlení přijímacího řízení bych ještě považovala za vhodné zkrátit termíny - 7 dní na poště na vyzvednutí rozhodnutí, další 3 pracovní dny na odvolání, popř. 5 dní na odevzdání zápisového lístku se mi zdá poměrně dlouho. Byla bych i pro to, aby si rodiče rozhodnutí osobně vyzvedli na škole.

- Systém dvoukolového přijímacího řízení byl dostačující.
- Maximálně podat dvě přihlášky a další systém přijímacího řízení ponechat na daném typu střední školy.
- Jedna přihláška. Není-li žák přijat, přihláška se mu vrátí a on hledá volné místo na jiné škole. Tam nechá přihlášku. Jedna přihláška nahradí i zápisový lístek.
- 2 přihlášky (1 přihláška na 1. kolo, 2. přihláška na 2. kolo), přijímací zkoušky dle rozhodnutí ředitele nebo dle bodu 14 (při převisu zájmu žáků o obor)
- 2 přihlášky (z důvodu ponechání možnosti volby uchazečům, pro SŠ částečná komplikace), povinnost odevzdat zápisový lístek do 5 dnů od převzetí rozhodnutí a nemít možnost jej vzít zpět. Stanovit pro SŠ 2 pevné termíny konání zkoušek těsně po sobě (2 dny za sebou). Teprve po uzavření 1. kola umožnit na SŠ 2. kolo.
- V 1. kole přijímacího řízení jedna přihláška, v dalších kolech neomezený počet.
- Nový systém přijímacího řízení vyhovuje.
- K bodu 7 jsem se nevyjádřil, protože musím respektovat a dodržovat takovou legislativu, jaká je právě platná. Jinak považuji tento způsob přijímání za naprosto nevhodný. Není pravdou, že je výhodný pro žáky a jejich rodiče. Pouze pro vybranou skupinu vynikajících žáků, kteří jsou přijati v prvním kole na více škol a mohou si vybírat. Ostatní zůstávají v nejistotě. [78]

V otázce číslo 15 měli ředitelé středních škol možnost vyjádřit svůj názor na novu úpravu přijímacího řízení na střední školy. Nejčastěji se opakovaly dva názory a to návrat k předchozímu modelu přijímání ke vzdělávání ve střední škole, anebo vytvoření systému podání dvou přihlášek a stanovení dvou pevných termínů pro konání přijímací zkoušky. Jak je vidět ředitelé škol jsou s novým systémem velmi nespokojeni. Až v praxi se vždy ukáže,

jaké mezery má samotná právní úprava. V tomto případě bych se ráda přiklonila k názoru většiny ředitelů na vytvoření systému podání dvou přihlášek ke vzdělávání. Jak jsem již výše poukázala, ve většině případů možnost podání tří přihlášek nebyla vůbec využita. Pokud by byly stanoveny dva pevné termíny pro přijímací zkoušku a ponechán zápisový lístek, jehož vzetí zpět by bylo časově omezeno, dalo by to základ pro přehledný přijímací systém a přijímací řízení by mohlo být ukončeno ještě v měsíci červnu. Byla vyslovena spousta názorů proti zápisovému lístku, ale pokud budeme prosazovat více přihláškový systém, zápisový lístek je vhodným dokumentem pro potvrzení úmyslu studovat na dané střední škole.

Mezi názory ředitelů se objevily také návrhy na vytvoření celostátního standardizovaného systému testů, které by uchazeči absolvovali ještě na základních školách, a na jejich základě by byli přijímáni na střední školy. Tímto by odpadla povinnost školám organizovat přijímací zkoušky. Ředitelé by měli možnost zvolit si ještě jiné kritérium pro přijetí, které lépe vystihne odborné zaměření studia.

Pokud bychom se řídili zahraničním vzorem, jako například Anglií, Portugalskem, Norskem nebo Švédskem, přijetí na střední školu je v jejich systému automatické. Je pravdou, že soustava školských institucí je dělená na primární (povinná) a sekundární, ale přechod z povinné primární školy na sekundární školu se uskutečňuje bez přijímacího řízení. Žáci jsou automaticky přijímáni do škol po úspěšném ukončení povinného vzdělávání, podle místa bydliště a podle zaměření, které si zvolili. V některých případech se využívají právě celostátně standardizované testy prováděné primárními školami.

Názorů na novou úpravu přijímacího řízení na střední školy je mnoho. Já jsem se zaměřila na nedostatky, které vznikly spíše z pohledu školských institucí. Jak můžeme vidět, návrhů na zlepšení současného systému je spousta, proto je nutné provádět průzkumy veřejného mínění a snažit se vyslechnout názory těch, kteří jsou součástí praktických důsledků těchto úprav a nejlépe mohou vystihnout jejich zlepšení.

Zde je několik názorů, které se objevili v tisku jako reakce na nový systém přijímacího řízení.

MŠMT bude analyzovat

V UN č. 16 se dnes již bývalý ministr školství Ondřej Liška vyjádřil k novému modelu přijímacího řízení jednoznačně a výstižně:

„Od počátku jsem se netajil tím, že poslanceckou iniciativu pana kolegy Bartoše považuji za nesmyslnou, nadbytečnou a v době, kdy střední školy mají naprosto přehledný systém přijímání žáků, a s nadsázkou můžeme říci, že jsou rády, když se jim někdo k přijímačkám dostaví, je absurdní zavádět zbytečnou komplikaci. Já jsem proti tomu vystoupil ve školském výboru i na plénu sněmovny a dosud jsem přesvědčen, že jedna přihláška byla dostačující.“

Podle tiskové mluvčí ministerstva školství Kateřiny Böhmové nechá ministerstvo nový model tří přihlášek „proběhnout“ a následně vyhodnotí, jaké výhody či nevýhody přinesl a jaké problémy způsobil.

„Poté navrhne opatření spojené třeba i s legislativními změnami. Musím zdůraznit, že ministerstvo školství není schopno z časových důvodů standardní legislativní cestou změnit systém přijímacího řízení pro příští školní rok. Zda sami poslanci iniciativně přistoupí ke změně této úpravy a zda by se tak podařilo stihnout novelizaci do příštího roku, neumíme odhadnout. Nicméně jsme připraveni s poslanci jednat, spolupracovat a pomoci při této úpravě,“ dodala K. Böhmová. [15]

Perpetuum mobile

Karel Štix za devět let, během nichž řídí zdravotnickou školu v Českých Budějovicích, podle svých slov přivykl mnoha administrativním nástrahám a byrokratickým výstřelkům nadřízených orgánů a institucí. Netušil prý ovšem, „jaké perpetuum mobile je možné spustit nekompetentním rozhodnutím našich zákonodárců, jehož důsledky se daly dlouho dopředu predikovat“. Českobudějovický příběh se podobá stovkám jiných, které si nedobrovolně odžívají ostatní střední školy v celé zemi.

„Podle očekávání všech alespoň trochu zkušených ředitelů škol a jejich zástupců, kteří společně tvoří ´tandem´ celého přijímacího martýria, se potvrdilo, že první kolo ve všech výběrových školách, zejména v gymnáziích, doslova zablokovali nejlepší uchazeči ze základních škol, kteří obdrželi ze tří často prestižních a tradičně uznávaných středních škol kladné rozhodnutí o přijetí,“ říká K. Štix.

Ačkoli si první přijímací kolo ti nejlepší v podstatě „zarezervovali“, stejně se nakonec museli rozhodnout pro jeden obor a na ten podat zápisový lístek.

„Samozřejmě pokud by byli hned poté tito žáci umístěni, uvolnil by se prostor pro ostatní uchazeče v kolech dalších. Takový scénář ale logika nového přijímacího modelu nepřipus-

tila. Háček byl totiž v tom, že manévrovací prostor mnohým premiantům rozšířila možnost vzít zápisový lístek jednou zpět a podat ho na jinou vybranou školu, pokud na ni byli posléze přijati... Kromě toho vypisování dalších kol bylo komplikováno omezeními, která vyplývají ze správního řízení podle správního řádu, jenž by měl být dodržován. Ředitelé, kteří logicky nechtěli přicházet o žáky, se snažili často neoprávněně přijímat žáky pod čarou podle režimu autoremedury a porušovali tak vědomě zákon,“ dodává K. Štix.

Ředitelé byli navíc postaveni před nepříjemný fakt, že rodiče uchazečů nikdo nemůže donutit, aby nahlásili, že do vybrané školy, kam byli jejich potomci přijati, nenastoupí, poněvadž si mezitím vybrali školu jinou. „V těchto případech by pro školy bylo daleko přehlednější, aby měl rodič povinnost oznámit, že uchazeč ke vzdělávání nenastoupí. Školy by tak mohly daleko pružněji reagovat a přijímací řízení by se urychlilo. A to nemluvě o termínech doručení a převzetí... Ruku v ruce s byrokracií správního řízení jde obrovská finanční náročnost celého systému přijímacích zkoušek, která padá na bedra škol, a to navíc v době, kdy je třeba šetřit každou korunu. Ředitelé se tak musí smířit s tím, že pokud nenaберou žáky hned v prvním kole, zaplatí z rozpočtu školy na poštovním bratru deset až patnáct tisíc korun, a to nemluvě o školách mamutích s mnoha obory.“ [15]

Jako z Večerníčka

„U nás byly největším problémem špatně vyplněné přihlášky ke studiu a zápisové lístky. Rodiče byli velmi zmatení a chodili se nás neustále ptát. Navíc informace přicházely na poslední chvíli,“ řekla ředitelka soukromého Gymnázia J. A. Komenského v Dubí u Teplic Jaroslava Turková.

„Nový model přijímání mi připomíná jakousi přihláškovou turistiku, kdy maminky jezdí se sadou přihlášek a rozhazují je po školách jako Večerníček listy. Větší administrativa? To bych tak černě neviděla. Jako soukromá škola se nemusíme držet správního řádu. Ale virtuální přihlášky jsou horší - jak říkám, první kolo přijímacího řízení nastane v září. Soukromé školy díky tomu, že v červnu uzavírají s rodiči smlouvy, mohou mít trochu větší jistotu, že jim zápisové lístky zůstanou. Ale jen do jisté míry, protože i tyto smlouvy se mohou samozřejmě vypovědět.“ [15]

ZÁVĚR

Moje diplomová práce je rozdělena na dvě části. V části teoretické jsem se věnovala základní legislativě a nejdůležitějším pojmům týkajících se přijímacího řízení. Dále jsem popsala novely týkající se přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole, v chronologickém pořadí a prvotní podněty pro tyto změny. V praktické části jsem se podrobně věnovala jednotlivým novelám a u každé části jsem nastínila důvody pro samotnou změnu a poukázala na kladné i záporné důsledky těchto změn. V poslední části jsem zveřejnila dotazník, který vyplňovali ředitelé středních škol ve Zlínském kraji, a byl součástí celostátního šetření. Součástí tohoto dotazníku byla také otázka, která dala prostor ředitelům vyjádřit své názory na současnou legislativu a popřípadě navrhnout možná řešení současného stavu.

Podle mého názoru nová legislativa týkající se přijímacího řízení přinesla spíše více chaosu než užitku. Novela, která měla být vstřícná k uchazečům, měla zvýšit možnost pro přijetí ke studiu a zbavit uchazeče tlaku, který na ně byl kladen, když podávali pouze jednu přihlášku ke vzdělávání ve střední škole, se bohužel minula svého cíle. Z pohledu uchazečů, či zákonných zástupců uchazečů, kteří často z důvodu nedostatečné informovanosti o novém systému přijímacího řízení vnášeli do celého procesu zmatek, je tento systém mnohem více administrativně náročný. Je to způsobeno podáním přihlášky přímo řediteli středních škol a také zavedením zápisového lístku, kterým uchazeč potvrzuje svůj zájem o studium na dané střední škole.

Střední školy, jejichž kapacita výrazně převyšuje počet dětí vycházejících ze základních škol, hodnotí nový systém jako nedostačující. Na školy jsou přijaty množiny lepších uchazečů a další uchazeči, i přesto že jsou žáky dobrými, zůstávají nepřijati. Vzhledem k nabídce počtu volných míst na středních školách lze předpokládat, že všichni žáci budou umístěni, bohužel se tímto systémem jen prodloužila doba nervozity a nejistoty, která panuje mezi uchazeči a rodiči. Rozhodnuto není ani na konci června, jelikož ředitelé nemají jistotu, že si přijatí žáci nevyžádají zápisový lístek zpět, protože období pro zpětné vyžádání není legislativně ošetřeno. Jasně nemusí být ani 1. září, čímž vznikají středním školám velké problémy s naplněním kapacity tříd, a také rozčlenění do tříd, popřípadě jazykových skupin či skupin na praxi. Nekonečná je také administrativa, která je spojená s takto protahovaným přijímacím řízením.

Problémy způsobily také některé základní školy, které špatně informovaly své žáky o možnosti podání tří přihlášek ke vzdělávání ve střední škole. Výchovní poradci žákům

říkali, že si ne „mohou“, ale „musí“ podat tři přihlášky. Většina žáků však uvažovala pouze o dvou školách a třetí přihlášku podávali jako jistotu na učňovské obory. Ředitelé některých učilišť se nestačili divit, když se mezi uchazeči objevili jedničkáři či dvojkaři, kteří doplnili průměrné uchazeče, na které jsou střední odborná učiliště zvyklá. Je ovšem více než jasné, že tito premianti na školu nenastoupí a ředitelé musí eliminovat případné kapacitní nedostatky, které vzniknou, když většina těchto žáků svůj zápisový lístek neodevzdá.

Novinkou také je, že novelou školského zákona byla sňata ze středních škol povinnost postupovat podle správního řádu. Tato zpráva by byla příznivá, pokud by byla stanovena náhradní úprava, která by stanovila postup při odvolání. To se bohužel nestalo, a proto se v takových případech musí postupovat podle nejbližší platné úpravy, což je právě správní řád. Na tomto příkladu opět vidíme, jaké nedostatky jsou novou úpravou způsobeny a že nejsou dostatečně domyšleny důsledky samotných novelizací.

Podle mého názoru přinesla novelizace týkající se možnosti podání tří přihlášek více zmatku než užítka a dopady jsou negativní jak pro uchazeče, tak pro střední školy a instituce, kterých se proces přijímacího řízení týká. Zvýšená administrativní zátěž, rostoucí finanční náklady, protáhlý proces přijímacího řízení a hlavně nejistota uchazečů jsou signálem pro zamyšlení a změnu stávající úpravy.

Na základě provedené analýzy lze shrnout obecné doporučení pro optimalizaci přijímacího řízení na střední školy:

- dvě kola přijímacího řízení,
- pevně stanovené termíny MŠMT,
- dvě přihlášky do každého z kol,
- zápisový lístek s časově omezenou možností vzetí zpět,
- celostátní standardizovaný systém přijímacích testů pod záštitou MŠMT, konaných na ZŠ a osvobození SŠ od jejich konání,
- ukončení přijímacího řízení do 30. června.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [8] ČERNÝ, P., DOHNAL, V., KORBEL, F. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde, 2006. 439 s. ISBN 80-7201-600-8.
- [2] KATZOVÁ, P. *Školský zákon Komentář*. Praha: ASPI, 2009. 800 s. ISBN 978-80-7357-412-3.
- [3] POLÁKOVÁ, H., HROMKOVÁ, M. *Správní řád v praxi ředitelů, škol a školských zařízení*. Brno: Fakta, 2005. 215 s. ISBN 80-902614-5-0.
- [4] RICHTER, J. *Vzory správních rozhodnutí s komentářem pro ředitele základních a mateřských škol*. Karviná: Paris, 2006. 167 s. ISBN 80-239-6920.

Právní předpisy

- [5] Vyhláška č. 46/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách, ve znění vyhlášky č. 422/2006 Sb.
- [6] Zákon č. 49/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [7] Zákon č. 179/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 243/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

- [10] *Agentura GfK Czech, s.r.o.* [online]. [cit. 2010-25-3]. Dostupný z [www: http://www.gfk.cz](http://www.gfk.cz).
- [11] *Informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje*. [online]. [cit. 2010-25-2]. Dostupný z [www: <http://www.zkola.cz>](http://www.zkola.cz).

- [12] *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*. [online]. [cit. 2010-25-2]. Dostupný z www: <<http://www.msmt.cz>>.
- [13] *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna*. [online]. [cit. 2010-25-2]. Dostupný z www: <<http://www.psp.cz>>.
- [14] *SEVT, a.s.* [online]. [cit. 2010-25-3]. Dostupný z www: <<http://www.sevt.cz>>
- [15] *Učitelské noviny*. [online]. [cit. 2010-16-4]. Dostupný z www: <http://www.ucitelskenoviny.cz>.

Osobní konzultace

- [16] Mgr. Miroslav Gajdošík – Krajský úřad Zlínského kraje, Odbor školství, mládeže a sportu, Oddělení organizační a správní, Střední školy, poradenství ve vzdělávání.
- [17] Mgr. Michal Duda – Krajský úřad Zlínského kraje, Odbor školství, mládeže a sportu, Oddělení organizační a správní, Právník na Odboru školství, mládeže a sportu.

Ostatní materiály

- [18] Podkladové materiály Krajského úřadu Zlínského kraje.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Sb.	Sbírka.
ČR	Česká republika
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělání.
Kč	Korun českých.
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.
ZŠ	Základní škola.
SŠ	Střední škola.
SOU	Střední odborné učiliště.
PŘ	Přijímací řízení.
ZL	Zápisový lístek.
PZ	Přijímací zkouška
NSZ	Národní srovnávací zkoušky.
UN	Učitelské noviny.
§	Paragraf.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Příklad předchozí úprava	26
Obr. 2. Příklad současná úprava	27
Obr. 3. Příklad zápisový lístek.....	40
Obr. 4 Dotazník k přijímacímu řízení ke vzdělávání ve středních školách I. část	50
Obr. 5 Dotazník k přijímacímu řízení ke vzdělávání ve středních školách II. část	51

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Další kola přijímacího řízení	25
Tab. 2. Celkem podané počty přihlášek bez rozdílu oboru studia, včetně víceletých gymnázií a nástavbového studia.....	27
Tab. 3. Počty podaných přihlášek pouze denního studia, bez nástavbového studia (včetně víceletá gymnázia).....	28
Tab. 4. Počty podaných přihlášek pouze gymnaziální studium.....	28
Tab. 5. Počty podaných přihlášek pouze maturitní studium, bez nástavbového studia, bez víceletých gymnázií	29
Tab. 6. Nástavbové studium	29
Tab. 7. Názory rodičů na systém tří přihlášek	31
Tab. 8. Názory uchazečů na systém tří přihlášek	31
Tab. 9. Názory rodičů na dostatečnost lhůt	33
Tab. 10. Názory uchazečů na dostatečnost lhůt	34
Tab. 11. Vyjádření rodičů k odvolacímu řízení	37
Tab. 12. Vyjádření uchazečů k odvolacímu řízení	38
Tab. 13. Počet zapojených žáků základních škol do přijímacího řízení v prvním kole přijímacího řízení – bez víceletých gymnázií	42
Tab. 14. Přijímací řízení na gymnázia – bez víceletých gymnázií	43
Tab. 15. Další maturitní studium, denní forma studia – bez nástavbového studia	44
Tab. 16. Celkové výsledky středních škol v ČR	45
Tab. 17. Celkové výsledky středních škol v jednotlivých krajích	46
Tab. 18. Vyhodnocení dotazníků	52

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Zápisový lístek

PŘÍLOHA P I: ZÁPISOVÝ LÍSTEK

Červeně orámovanou část vyplní uchazeč a zákonný zástupce

Vystavil (škola/krajský úřad):

IZO školy:

Ev. číslo: AA 0001289

ZÁPISOVÝ LÍSTEK ke vzdělávání ve střední škole /konzervatoři/

Jméno, popřípadě jména, a příjmení uchazeče:

Datum a místo narození uchazeče:

Adresa bydliště uchazeče¹⁾:

stát:

Jméno a příjmení zákonného zástupce nezletilého uchazeče:

1. Zapisuji uvedeného uchazeče do prvního ročníku na školní rok: /

Název školy:

Kód a název oboru vzdělání:

Datum:

Podpis zákonného zástupce nezletilého uchazeče:

Podpis uchazeče:

Otisk razítka a podpis ředitele
střední školy /konzervatoře/

Zápis zrušený dne:

Podpis zákonného zástupce nezletilého uchazeče:

Podpis uchazeče:

Otisk razítka a podpis ředitele školy

2. Zapisuji uvedeného uchazeče do prvního ročníku na školní rok: /

Název školy:

Kód a název oboru vzdělání:

Datum:

Podpis zákonného zástupce nezletilého uchazeče:

Podpis uchazeče:

Otisk razítka a podpis ředitele
střední školy /konzervatoře/

Zápis zrušený dne:

Podpis zákonného zástupce nezletilého uchazeče:

Podpis uchazeče:

Otisk razítka a podpis ředitele školy

Datum:

Podpis a razítko²⁾:

¹⁾ Uvádí se adresa trvalého pobytu, u cizinců adresa bydliště.

²⁾ Otisk razítka výtávacího orgánu a podpis ředitele základní školy nebo odpovědného zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu.